

SISU

Ruumimõju

The Impact of Space

LINE 2

Sisear
The Jo

165-1

Ru
Sp

Ha
Ec

153-1

Va
10

133-1

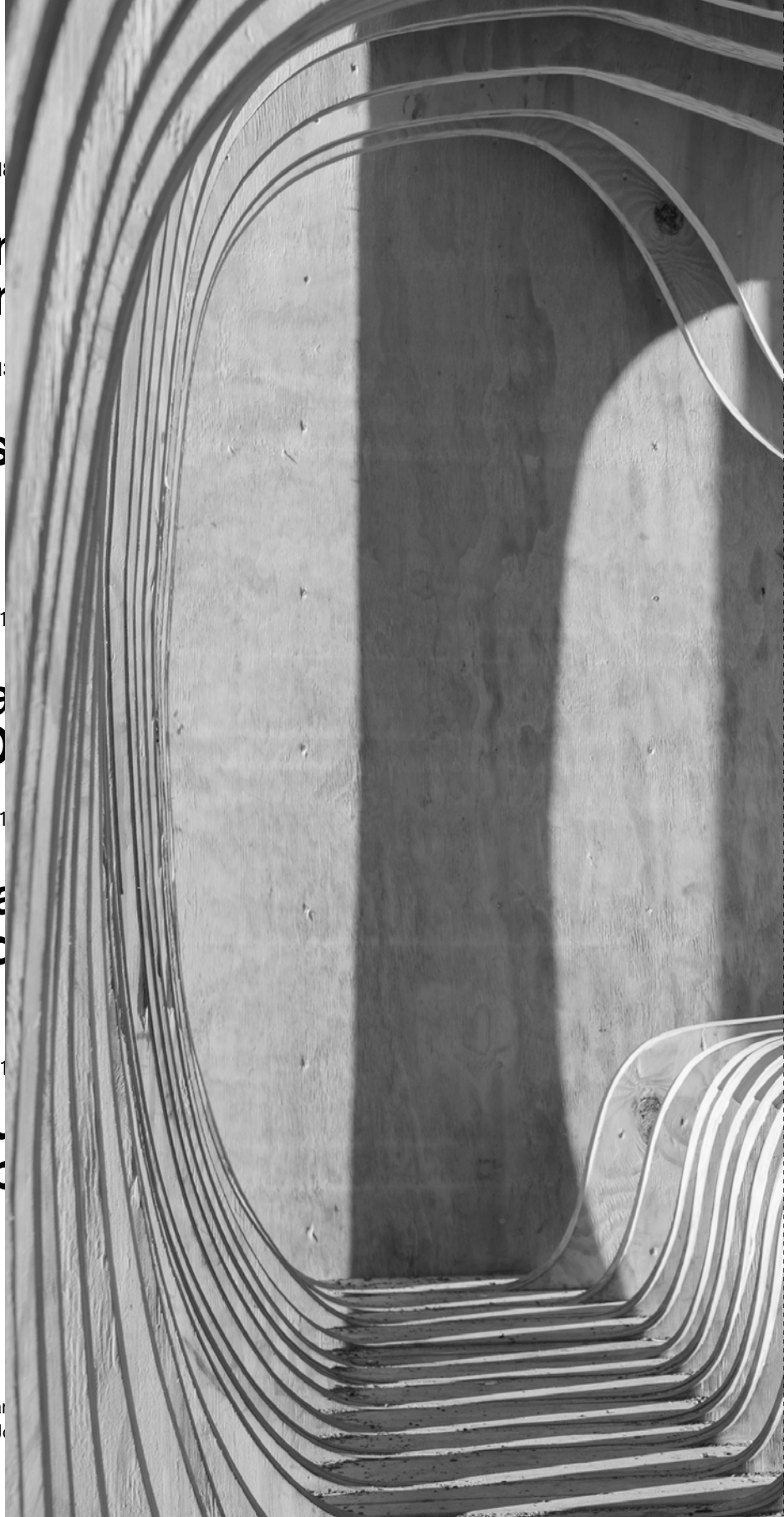
Es
A

119-1

Ar
Ar

91-11

B

SISU ————— **Ruumimõju** ————— **LINE 2**
The Impact of Space

Ambitsioonikas ruum

„L'architecture est le jeu savant, correct et magnifique des volumes sous la lumière.“¹ See Le Corbusier'lt laenatud tsitaat on ruumimõju olemust tabavalt illustreeriv määratlus. Kaks aastatuhandet varem tuli Vitruvius välja sama määratlusega arhitektuuri põhioomaduste kohta: selle lahutamatuks erijoonteks olgu *firmitas*, *utilitas*, *venustas* (vastupidavus, funktsionaalsus, ilu). Ja nii paistabki ehitatud keskkond kõrvaltvaatajale või kasutajale ruumidest koosneva tervikuna, mida piiritleb valguse ja mahtude koosmäng.

Ka alljärgnevad ehitatud keskkonna kirjeldused ei suuda asendada selle füüsilist kogemist, nii et arhitektuuritundeng on sunnitud selleks reisima maailma eri nurkadesse. Arvutuid olemasolevaid paiku koondavas tegelikkuses kohustab uus tellimus arhitekti kaaluma esmalt kõiki koha olemasolevaid väärtusi, olgu need siis ajaloolised, ehituslikud või esteetilised. Iga arhitektuuriprojekti realiseerumisega muutub põhimõtteliselt maailm. Olemasolevate ruumimõjude keskkonnas avaldab iga uus projekt oma ruumimõju. Seetõttu lasub arhitektil väga erilaadne vastutus: ta ei ole vastutav mitte ainult erialases mõttes oma tellija ees, vaid ta vastutab ka üldisemalt maailma muutmise eest.

1 „Arhitektuur on valguse ja mahu meisterlik, laitmatu ja võrratu koosmäng.“ Le Corbusier, *Vers une architecture*. Paris: Fréal & Cie, 1958, lk 178.

Patrice Girod, Evelyne Merckx

Photos: Roos Aldershoff,
MerkX+Girod

Ambitious Space

„L'architecture est le jeu savant, correct et magnifique des volumes sous la lumière.“¹ This quote from Le Corbusier is the perfect illustrative definition of the motto “Impact of Space”. Two millennia ago, Vitruvius had already given the same definition of the essential qualities of architecture: *firmitas*, *utilitas*, *venustas* (solidity, function, beauty). And so each built environment appears to the onlooker or user as a unification of spaces defined by dimensions under the light.

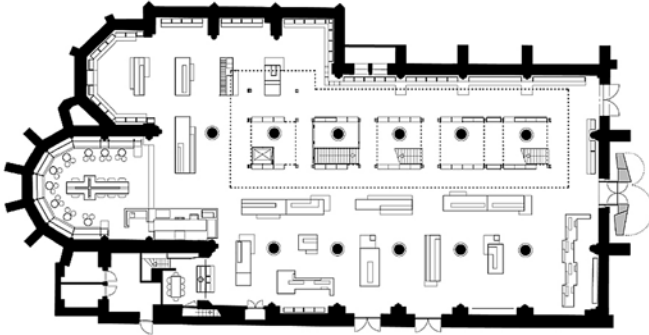
The following descriptions of these built environments are no substitute for the physical experience, so the student of architecture is condemned to travel all over the world. In the reality of countless existing locations, new assignment for an architect obliges him to first consider all values of the location, whether historical, structural or aesthetical. For the realisation of every architectural project changes, by definition, aspects of the world. In the existing impacts of space, each new project wields its own impact of space, which brings along a very special responsibility for the architect, being not only professionally accountable in his relationship to his principal's programs, but more generally responsible for changes in the aspect of the world as well.

1 Architecture is the masterly, correct and magnificent play of masses brought together in light. Le Corbusier, *Vers une architecture*. Paris: Fréal & Cie, 1958, p. 178.

RAAMATUPOOD dominiiklaste varagooti kirikus Maastrichtis

Lähteülesanne: kujundada 750 m² pörandapinnaga kirikusse raamatupood, kus on mägipinda 1200 m².

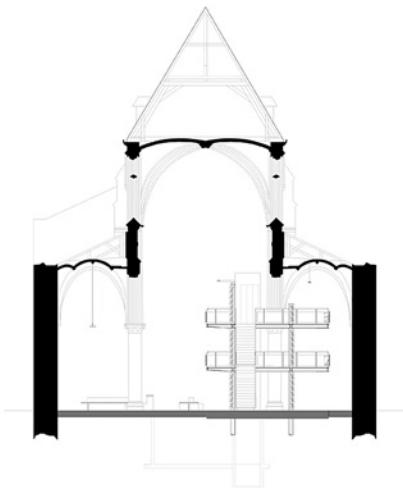

Probleem: kuidas mahutada olemasolevasse suurejoonelisse ja ehedalt majesteetlikku ruumi, mis on ehitatud ainult kohaliku päritolu kivist, uus multifunktsionaalne lahendus? Seejuures ei soovi me mitte ainult suhtuda lugupidavalt olemasolevatesse väärtustesse ja järgida samas meile omaseid nüüdisarhitektuuri põhimõtteid, vaid luua kooskõla massiivse kivikehandi ja uue liidetud musta teras-konstruktsiooni vahel viisil, mis rikastaks inimeste ruumikogemust.

BOOKSTORE in an early Gothic Dominican church in Maastricht

The briefing: Make a 1200 m² shop in this church with a ground floor of only 750 m².

The challenge: To insert a multilevel solution into the existing monumental space built entirely of local stone. And of course not only respecting the existing monumental qualities and pursuing our own standards of contemporary architecture, but also aiming for a relationship between the massive structure of stone and the unified black steel construction, which should enrich the experience of clients, are important goals.

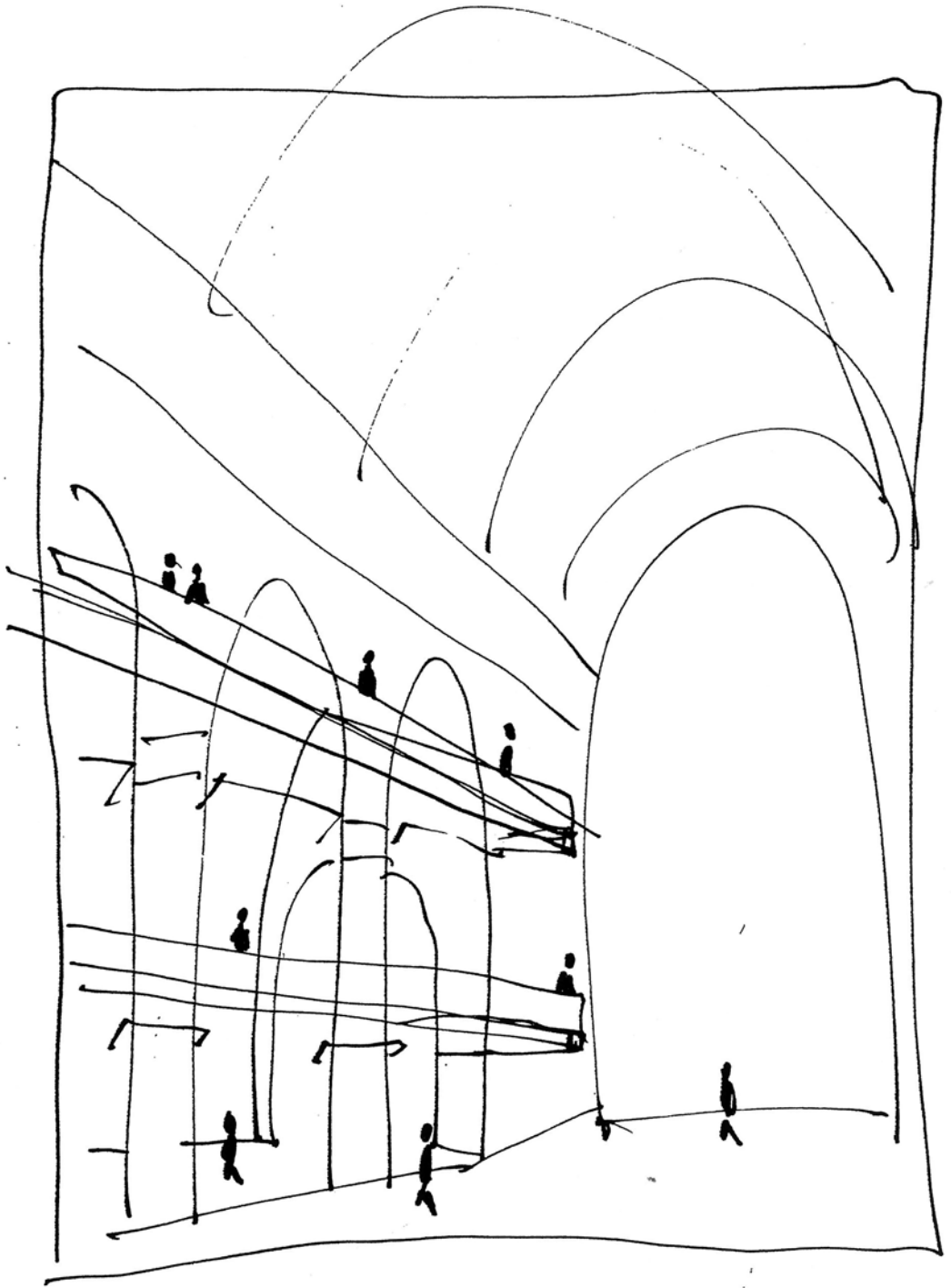

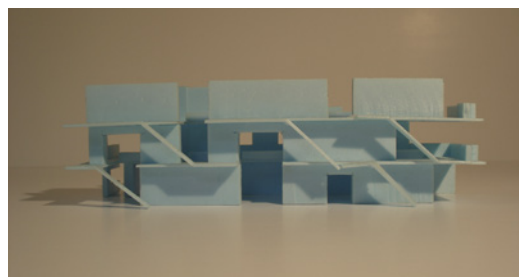
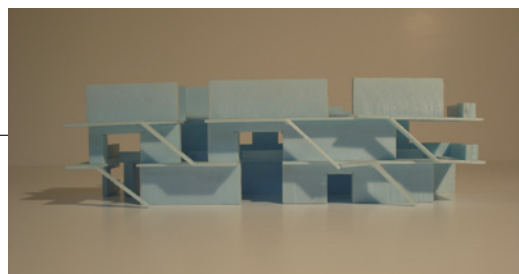
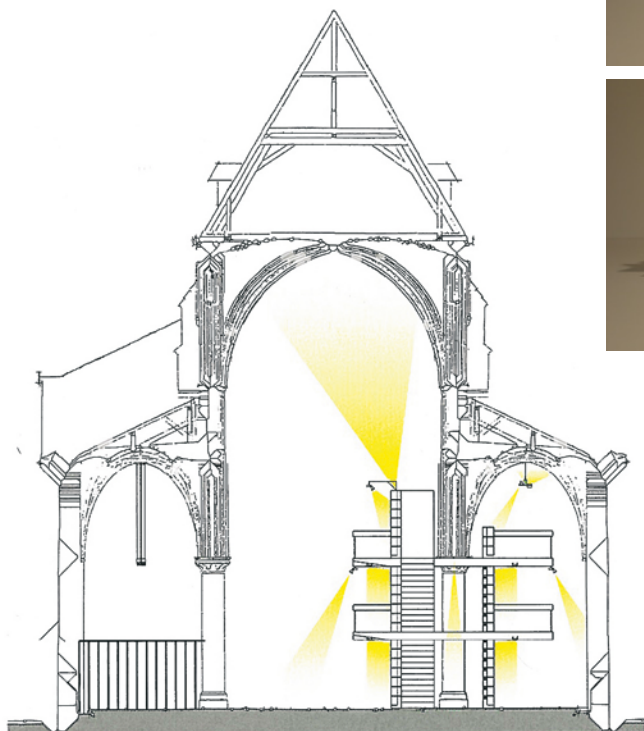

Maastrichti dominiiklaste kiriku hoone oli oma algupärase funktsiooni ammu minetanud – seisnud tühjana, toiminud lastekeskuse, lao, spordisaali, jalgrattalaenutusena jms.

The Maastricht Dominican church had long lost its original function – it was empty and had served as a children's centre, warehouse, athletic hall and bicycle rental shop, etc.

Kui hoone rekonstrueeriti raamatupoeks ning seal ehitati välja tualett- ja abiruumid, koondati kirikusse maetud säilmed kabeli põranda alla. Interjööris paikneb seal nüüd kohvik ja ristikujuline söögilaud.

As the building was being renovated into a library and on developing the restrooms and auxiliary areas, the remains buried in the church were reinterred under the floor of the chapel. The interior now houses there a café and a cross-shaped dining table.

RIIGINÕUKOGU HOONE Haagis

Lähteülesanne: korraldada ümber hulk väga erinevaid hooneid alates 16. sajandist pärinevatest ehitistest kuni hiljuti püstitatud massiivse betonehitiseni, leida uue õigusosakonna kontoriruumide jaoks rohkem põrandapinda, tuvastada ja uuendada kogu tehniline ja digitaalne taristu, kontrollida üle kõik olemasolevad konstruktsioonid ja lahendada tekkinud probleemid ning, mis kõige tähtsam, luua tõhusaid, mugavaid ja tipptasemel tööruume, mis jätaksid karge üldmulje ja paistaksid samas silma esmaklassilise kvaliteediga.

Probleem: kuidas hoida selles arvutute hoonete ja kardinaalselt erinevate siseruumide virvarris ühtset joont, kuidas säilitada autoriteet ja kujunduslik järjepidevus ettevõtmises, mis pidi eeldatavasti kestma 10–12 aastat ning millesse on kaasatud paljudest koostööpartneritest koosnev meeskond, kuidas arvestada pidevalt eelarvet järgivate ametnike ja enam kui 50 kooskõlastusega? Kuidas uuendada diskreetselt ja märkamatuks kõigi nende hoonete tehnilist taristut, mis vastaks lõpetuseks kõigi kõrgema astme nõukoguliikmete, kohtunike ja advokaatide kvaliteediootustele?

Buildings of The COUNCIL OF STATE in The Hague

The briefing: To reorganise an endless series of buildings of all kinds, from the 16th century to a recent massive concrete building, to provide more office space for a new judicial department, to check and upgrade all technical and digital infrastructure, to check all existing structures and solve any emerging problems, and most of all to provide efficient, state-of-the-art, easy work spaces that are sober but still of high quality.

The challenge: The achievement of unity is sought in this huge collection of buildings and disparate interiors, and authority and design consistency must be maintained in an endeavour that was expected to last ten to twelve years. The team has included many collaborators and has been dealing continuously with government officials ruling over the budget and more than fifty permits. The technical infrastructure of all these buildings must be upgraded invisibly and the project results must eventually meet the quality expectations of high-level counsellors, judges and lawyers.

HEMA-keti kauplused Hollandis ja Belgias

Lähteülesanne: analüüsida ja hinnata HEMA-keti kaupluste hetkeseisu neis riikides ning selle alusel kavandada kaupluseruumid koos kaubaväljapanekuga.

Probleem: kuidas töötada välja uus jaemüügikäsitlus väga populaarsele HEMA-ketile, mis on juba mitmendat põlve järjest pälvinud ostjate poolehoidu oma soodsate ja kvaliteetsete kaupadega? Missuguse lihtsa, ent kvaliteetse kujunduse ja paigutuse abil anda selle keti kauplustele värske väljanägemine, mis tooks järgmisel aastakümnel kauplustesse uue klientide põlvkonna?

HEMA department stores in The Netherlands and Belgium

The briefing: To make proposals for the visualisation and merchandising of the interiors of HEMA department stores after having researched and evaluated the present state of the shops in the Netherlands.

The challenge: To offer a new retail proposition for the very popular HEMA brand, known by whole generations of clients for their inexpensive quality products. What simple quality images and lay-out could organise this department store in a new way for a new generation of clients for the next decades?

ANNA VAN TOORI moekauplused Hollandis

Lähteülesanne: perefirma kuuluv kauplusekett, mis tegutseb peamiselt Hollandi väiksemates linnades ja müüb naisterõivaid keskklassi klientidele. Kuigi keti laienemine ja kasum on üldkokkuvõttes rahuldav, on juhatuse seisukohal, et jätkuva edu tagamiseks tuleks värskendada kaupluste ilmet.

Probleem: teatud mõttes võib öelda, et ettevõtte tulevik usaldati meie büroo kätte. Kõigi kaupluste ülevaade viitas peamiselt interjööri väsinud ja fantaasiavaesele üldilmele. Kuidas tuua uude ruumilahendusse särtsakust ja lisada ka päevavalgust ning töötada klientide jaoks välja hästi toimiv logistika, mis algab tänavapoolsest sissekäigust ning kulgeb mööda kaubaväljapanekut proovikabiinide, kohvikunurga, kassa- ja pakkimisletini? Kaupluste värskendamise kuuri juures peaks kaaluma ka ketile uue nime leidmist, et klientidel tekiks uuendatud lahendusega isiklikum ja vahetum suhe.

ANNA VAN TOOR fashion shops in The Netherlands

The briefing: The growing, family-owned chain of shops, located mostly in smaller towns in the Netherlands, sells fashion for middle class female clients. While generally speaking, the growth and profit of the shops have been satisfactory, the management feels that to continue to prosper, a fresh presentation of the shops to the public may be essential.

The challenge: In a way, this project is putting the future of this business in the hands of our studio. Our report after viewing all the shops describes the generally tired and unimaginative aspect of their interiors. We must consider how to bring clarity and much needed daylight into new interior proposals and create an effective routing from the street entrance, through the merchandise, to the changing rooms, to the coffee bar, and to cash and packaging areas. To accompany the rejuvenation of the shops, we should also think about another name for the chain in order to personalise the feeling between clients and the upgraded fashion. Anna van Toor is the new name we decided upon.

PARKVILLA Amsterdamis

Lähteülesanne: klient ostis ära eduka äri-mehe endise villa, mis asub otse suure Vondelparki pargi kõrval. Viimane rajati omal ajal roheluse lisamiseks linnaruumi ja see oli teatud kellaaegadel ainult omanike kasutuses, kuid muul ajal avatud Amsterdamis linnakodanikele. Kahjuks on seda hoonet aastakümnete jooksul kasutatud erinevates funktsioonides, millest johtuvalt selle sisemus – kehvast seisust kontoriruumid – oli armetus olukorras. Elukaaslase ja kahe lapsega klient soovis, et villa sobiks perele nii elamiseks kui ka töökohaks; tema sooviks olid kõigi mugavustega hubane eluruum, eraldi toad laste ja külaliste jaoks, võib-olla ka ujumisbassein ja treeninguruum. Loomulikult tuli pöörata erilist tähelepanu villa ümber laiuvale aiale.

Probleem: see on teostamise mõttes huvitav projekt, ent kuidas luua võluva klassikalise kesta sisse täiesti uus elukeskkond, mida iseloomustaks tänapäevane kvaliteet, valgusküllasus, liikumisvabadus, funktsionaalsus, uus siseviimistlus ja –kujundus? Kuidas projektiga edasi liikuda nii, et lõpptulemus ei oleks mitte vanamoeline, vaid edastaks sõnumi uudest ruumi- ja detailikäsitusest? Kuidas kasutada ära ruumikas pööninguruum (ehk lisada võimaluse korral mõni aken)?

PARKVILLA in Amsterdam

The briefing: The client has purchased a former villa built for a successful businessman right next to the vast Vondelpark, which had been financed shortly before as much needed urban green for their own pleasure at certain hours, but also open for the citizens of Amsterdam. Regrettably, this building has been used and reused for other purposes over the decades, and the inside, made into office spaces, was in a sorry state. The client, wishing to live and work there with his partner and two children, asked for a comfortable living space with all amenities, separate quarters for the children and for guests, and possibly a swimming pool and fitness room. The client also asked that special attention be paid to the surrounding garden.

The challenge: This project offers great potential for realization, but how can an entire new living space with the an increasing amount of daylight, easy communication and functionality, new finishes and detailing be designed within this charming classical structure in a way that defines a contemporary unity with the levels of quality of the original villa? Furthermore, how can this project be undertaken without being old fashioned and at the same time make fresh statements about space and details? How can the large attic be used (could an extra dormer window be added)?

Patrice Girod, Evelyne Merkx

110

SISU—LINE #2 B

SCHOONDERBEEKI VILLA Leusdenis

Ülesanne: tellija oli avatud ja mõtteerksa suhtumisega edukas kinnisvarahaldur, kel oli silma väikeste arhitektuuripärlite arendamisele. Viimaste hulka võib lugeda selle väikese Leusdenis asuva küünisarnase maja, mille oli lasknud 20. sajandi alguses ehitada väga konservatiivne arhitekt Kropholler ning mis on arvatud arhitektuurimälestiseks. Et klient soovis maja kasutada elamuna, tuli see tellisente ja õlgkatusega hoone kujundada ümber mõnusaks elukeskkonnaks, mis vastaks nüüdisaja nõudmistele, kasutades keskkonnasäästlikke lahendusi ja looduslähedasi materjale.

Probleem: tuleb taas teha muudatusi ja ümberkorraldusi. Väikeste kinniste tubade asemel tahaks näha nii horisontaal- kui ka vertikaalsuunas avatud keskkonda – selleks tuleb teise korruse avamisega lasta katuse kaudu sisse päevavalgust. Seisavad ees tõsised arutelud komisjonidega, mis tegelevad arhitektuurimälestiste kaitsmisega.

VILLA SCHOONDERBEEK in Leusden

The briefing: The client is a successful real estate manager with an open and intelligent eye for art and the possibilities for developing small jewels, like this small barnlike house in Leusden, built by the very traditional architect Kropholler in the early 20th century and a declared monument. The client wants to live there, so the idea is to transform this brick-walled and thatch-roofed building with ecological solutions and natural materials to create a contemporary habitat.

The challenge: Again, change and transformation are asked for. Small, closed rooms should be done away with and the space made continuous both horizontally and vertically by opening the first floor level and providing daylight from the roof. Very serious discussions with the committees that safeguard architectural monuments are anticipated.

Sisearhitekt **Evelyne Merckx** ja arhitekt **Patrice Girod** on asutanud ühise büroo **MerkX+Girod** (1990). Koostööd iseloomustab analüütiline lähenemine projektile ning ühtlasi kirk detaili, materjali, värvi, kooskõla ja elegantsi vastu. Kvaliteet ja traditsioonidest lugupidamine käivad käsikäes. Näiteks võib sekkumine ehitismälestisse olla edukas vaid siis, kui arhitekt tunnustab ja austab selle olemasolevaid väärtusi. Nende töö tulemusel lisandunud väärtuse võib leida arhitektuuri ja sisearhitektuuri erilises kooskõlas, mis ilmneb kohe projekti alguses. Praegu kannab Evelyne Merckxi studio nime Merk X.

www.merk-x.nl

Interior architect **Evelyne Merckx** and architect **Patrice Girod** co-founded **MerkX+Girod** in 1990. Their collaborations are characterised by an analytical approach to projects and a passion for detail, material, colour, harmony and elegance. Quality goes hand in hand with a respect for traditions. Their philosophy holds that intervention in an architectural monument can only be successful if the architect acknowledges and honours the existing values. The value added as a result of their work lies in the special harmony between architecture and interior architecture, which emerges right at the start of the project. Evelyne Merckx's studio currently bears the name Merk X.

www.merk-x.nl

Esindusruum. Eesti ruum

Ruumiprogramm.

Avaliku ja privaatse ruumi põimumine

Eesti saatkonna töö Pekingis sai alguse arhitektuurikonkursi võiduga (2007). Välisministeerium esitas tellijana keerulise ruumiprogrammi: lähteülesanne oli mahutada hoonesse saatkonna töö- ja esindusruumid, konsulaadi tööruumid, suursaadiku residents ning kaks külaliskorterit. Logistiliselt vajasisid ruumid nii funktsionaalset eraldatust omaette sissepääsuga kui ka omavahelist ühendust. Veel tuli arvestada saatkonna turvanõudeid, mis olid seoses maailma pideva ebastabiilsemaks muutumisega küllaltki tugevad ja jäigad.

Liisa Põime, Andres Põime

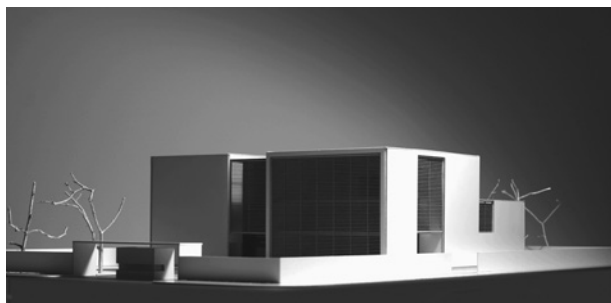
Photos: Kaido Haagen,
Studio 3

A space for official functions – an Estonian space

Inventory of rooms.

intertwining public and private space

The design of the Estonian Embassy in Beijing started with a first-place finish in an architecture competition (2007). The terms of reference from the customer, the Estonian Ministry of Foreign Affairs, were complicated and specified that offices and reception areas, consular offices, the ambassador's residence and two guest apartments all had to fit into the complex. Logistically, the rooms needed to be functionally separate with entrances of their own as well as connections between them. In addition, security considerations had to be factored in, which were often quite strong and inflexible due to the increasing instability in the world.

Tööprotsess ja idee formuleerumine

Maja asukoht Pekingis on väga hea, sest hoone asub saatkondade piirkonnas, kus Eesti saatkonna vahetu naaber on Ameerika Ühendriikide saatkond. Sellises suurlinnas nagu Peking on kirjeldatud asukoht märgilise tähendusega juba selles mõttes, et iga taksojuht teab, kus asub USA saatkond. Eesti Vabariigi saatkond ei ütle neile midagi. Seegi fakt ei ole vähetähtis.

Meie arhitektuurne idee lähtuski asukohast – Pekingist kui suurlinnast ühelt poolt ja Eestist kui põhjamaisest Euroopa väikeriigist teiselt poolt. Peking on täis kontraste ja eklektilisust, seal ristuvad iidsete traditsioonid ja viimaste aastakümnete uued suundumused, seal domineerib Euroopa ja Ameerika taustaga arhitektide looming, sinna on oma jälje jätnud ka paljud maailma tipparhitektid. Kõik ehitusmahud on seal märksa suuremad, kui oleme harjunud tajuma Euroopa linnades, ka suurtes. Pekingi olümpiastaadion (arhitektid Jacques Herzog, Pierre de Meuron, kunstnik Ai Weiwei), rahvusteater (arhitekt

Work process: formulation of the concept

The location of the building in Beijing is actually quite a good one – it is in the embassy district, with the closest neighbour being the American Embassy. For a megacity like Beijing, such a location has a symbolic meaning in the sense that every taxi driver knows where the US Embassy is located. 'Estonian Embassy' doesn't mean anything to them. Even this fact is not without importance.

Our architectural idea stemmed from the location – Beijing as a metropolis on the one hand, and Estonia on the other as a small northern European country. Beijing is full of contrasts and eclecticism, is a crossroads between ancient tradition and the new developments of the past few decades, is dominated by works by European and American architects, and a number of the world's top architects have also left their mark here. The scale of the built environment is much bigger than we are used to seeing in our European cities, even our big cities. The Beijing Olympic

Stadium (architects Jacques Herzog, Pierre de Meuron, artist Ai Weiwei), the Beijing National Theatre (architect Paul Andreu), the CCTV headquarters (architects Rem Koolhaas and Ole Scheeren) – these are the best-known examples, but there is an innumerable array of malls, business centres and hotels. The difference in scale is not a matter of percent but is several fold. The ideas we developed during the competition didn't have to be changed – the idea that the embassy building is like a matchbox next to shoeboxes was simply vindicated as the work went on.

The garden and water became important architectural elements, as they formed a whole together with the building. The low expanse of water was a visual extension of the building's entrance, anchoring the building to the plot. At the same time, the water in front of the building forms a mirrored surface, giving the embassy building even greater prestige. The water, which extends to the northern property line, is connected to the terraces in front of the reception

Paul Andreu) ning CCTV telekeskuse peahoone (arhitektid Rem Koolhaas ja Ole Scheeren) on tuntuimad näited, peale selle on seal lugematuid äri- ja kaubanduskeskusi ning hotelle. Vahe mastaabis ei ole mitte protsentides, vaid kordades. Seega ei olnud meil juba võistluse ajal väljatöötatud ideed vaja muuta – mõte, et saatkonnahoone mõjub kui tikutops kingakarpide seas, leidis tööprotsessi käigus lihtsalt kinnitust.

Arhitektuurselt oluliseks elemendiks kujunesid aed ja vesi, moodustades hoonega tervikliku koosluse. Madal veepind on ühtlasi hoone sissepääsu visuaalne pikendus, mis seob hoonet krundiga. Samas moodustab hoonesine vesi peegelpinna, andes saatkonnahoonele suurema esinduslikkuse. Veepind, mis kulgeb krundi põhjapoolse piirini, on seotud nii vastuvõtude ruumi ees kui ka residentsi ees olevate terrassidega, jagades tagaia avalikuks ja privaatseks tsooniks. Projektis jätkus veepind ka siseruumi trepihallis, ent see jäi lõppversioonis realiseerimata.

Projekti ruumiline idee põhines betoonist kuubikukujulisel mahul, mille jagab nii funktsionaalselt kui ka mahuliselt kaheks klaasist aatrium. Arhitektuurseteks fassaadidetailideks on puitribistikud, mille eesmärk on vähendada otsest päikesevalgust siseruumides. Ilmakaareliselt õige orienteeritus on sealses kliimas palju tähtsam kui meil Eestis ning konditsioneeritud ruum on Pekingis vältimatu. Seega olid pidulikud ruumid – vastuvõtude ruum ja salong – teadlikult projekteeritud põhja suunda.

Keerukam oli paigutada residents saatkonnakompleksi. Sisuliselt on residents suursaadiku elamu, kus põimuvad avalik ja privaatne tsoon. Suursaadiku eluruum oli programmiselt ette nähtud ka väiksemateks vastuvõtudeks. Tööprotsessis lahendasime selle probleemi lükkanduste süsteemiga: residentsi esikutsoon koos elutoa ja söögitoaga on võimalik ametlike vastuvõtude ajaks visuaalselt ülejäänud elutsoonidest eraldada. Kõõgiosa võib vajaduse korral liita nii avaliku kui ka privaatse tsooniga.

area and in front of the residence, dividing the back yard into public and private zones. The project called for the water surface to continue inside the entrance hall, indoors, but this was not implemented in the final version. The spatial concept of the project was based on a cubical concrete form, divided into two functional and physical spaces by a glass atrium. Wooden ribs were used as details on the façade, with the aim to reduce the amount of direct sunlight shining into the indoor areas. The proper orientation of buildings is much more important here than it is in Estonia. Air conditioning is also indispensable in China's climate. The formal rooms – reception room and salon – were intentionally designed to have a northward orientation.

It was more difficult to fit the residence into the embassy complex. The residence is effectively the ambassador's home, a place where the private and public zone are intertwined. The building documentation also specified that the living area of the ambassador could be

Betoonitööd ja erinevad ehituskogemused

Meie idee põhines betooni kui materjali kasutamises. Esiteks tahtsime saavutada ruumi, kus konstruktsioon moodustabki põhilise siseruumi kujundava materjali ja elemendi. Teiseks tulenes paigalvalu-betooni kasutamine asukohast – Peking asub seismilises piirkonnas. Algne mõte oli kasutada kolmekihilist paigalvalu-konstruktsiooni. Kogu hoone pidi olema valgest betoonist. Protsessi käigus see idee muutus, kuid materjal jäi põhiolemuselt samaks.

Töö käigus suhtlesime korduvalt ehituse peatöövõtja, Alpine Mayreder Construction Company (AMCC) Pekingi harukontoriga, kelle Austria–Saksa taust ja pikaajaline Hiina kogemus oli meile tublisti abiks. Nende suhtumine arhitekti ja sise-arhitekti arvamuse olulisusse protsessi lõpptulemuse saavutamises oli hoopis teine, kui oleme Eestis viimastel aastatel kogenud.

Et saavutada ehituses rahuldavat tulemust, sai saatkonna ehitusprotsessis üheks

used for smaller receptions. Our solution, designed during the work process, was a system of sliding doors. The residence's living zone, including living room and dining room, can be separated visually from the rest of the living zone during receptions. The kitchen can be made part of either the private or public zone, depending on what is needed.

Concrete work and different construction experiences

Our idea was based on the use of concrete as a material. First of all, we wanted to create a space where the structure itself is the main material and element that shapes the interior. Secondly, the use of in situ concrete was due to the location – Beijing is located in a seismic zone. The initial idea was to use a three-layer poured concrete structure. The entire building was to be of white concrete. This idea changed in the process, but the material remained basically the same. During the work process, we talked to the prime contractor many times,

this being the Beijing branch office of Alpine Mayreder Construction Company (AMCC), whose Austrian–German background and years of experience in China were a great help to us. Their attitude towards the importance of the opinion of the architect and interior architect when it came to achieving the end result was something completely different to what we had experienced in Estonia in recent years. To achieve a satisfactory result in construction, one of the main tasks was to communicate with the prime contractor and the Ministry of Foreign Affairs and the embassy staff. Information flowed in many directions, so there was a risk of mistranslation and misinterpretation. We had to constantly double-check that we had understood correctly. And the workmen and most of the engineers on site were Chinese, so this part of the communication was the most trying.

In the course of the design process, we were taken to plants and gigantic construction material warehouses where we started to get an idea of what was actually possible. We also tried to visit buildings

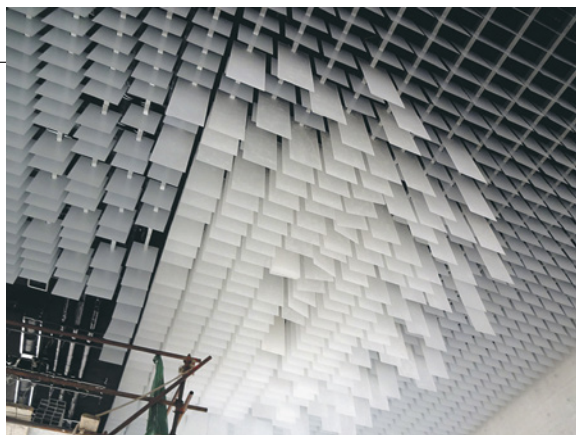
peaülesandeks kommunikatsioon peatöötaja Välisministeeriumi ja saatkonna töötajatega. Info liikus mitmes suunas ning valitses suur oht saada valesti tõlgitud ja tõlgendatud. Pidime pidevalt kontrollima, kas meid on ikka õigesti mõistetud. Ning veel: platsitöötajad ja enamik platsinseneere olid hiinlased, mistõttu oli see osa suhtlusest kõige vaevalisem.

Projekteerimisprotsessi käigus viidi meid tehastesse ja hiigelsuurtesse ehitusmaterjaliladudesse, kus hakkasid selguma tegelikud võimalused. Peale selle üritasime käia vaatamas pooleliolevaid ehitusi. Meie üllatuseks õnnestus see võrdlemisi lihtsalt (ka iseseisvalt), kuid nähtud betoonivalu kvaliteet oli just selline, mida me oma saatkonnahoonel näha ei tahtnud. Ka viimistluse kvaliteeditase oli selline, et mida kaugemalt vaatad, seda parem see välja paistab. Mõnda hoonet pidi ikka väga kaugelt vaatama! Betooni kui materjali kasutati seal palju, ent selle eksponeerimine lõppviimistlusena oli kohalike jaoks midagi uut.

Kolmekihilise valge paigalvalubetooni idee osutus lõpuks liiga kalliks ja teostuslikult võimatuks, sest lihtsalt puudus selline kogemus. Vähetähtis ei olnud ka logistiline fakt, et betooni ei saa ehitusplatsile tuua kümnete kilomeetrite kauguselt. Seepärast muutsime algsed ideed ning kasutasime siseruumis filmivineerraketisega paigalvalupindu.

Väliskooriku jaoks kasutasime fiiberbetoonist valge täiteainega fassaadipaneele, mille kõrguseks oli korruse kõrgus ehk ligikaudu 4 meetrit. Liitena kasutasime mantelvuuki, kus vuugitäide ei jäänud näha. Koostöös AMCCga leidsime fassaadipaneelide tootja, kelle toodete kvaliteediga võis pärast esimeste näidiste tegemist rahule jääda; seis tundus lootusrikas, kuid lõpptulemuseni jõudmiseks tuli suhelda erinevate tootjatega ja näidiseid üle vaadata vähemalt neljal korral. Hiinas on komme öelda tellijale kõigepealt jah, me suudame seda teha, ning hiljem selgub siiski, et päriselt mitte. See on oluline detail, mida võõras kultuuriruumis

in progress. Surprisingly, touring these sites turned out to be pretty easy (even when done on our own), but the quality of the concrete pouring we witnessed was something we didn't want used in our embassy building. The quality level of the finishing was also something that looked better the further away you stood from it. With some buildings, you had to get quite far away from them! Concrete was used extensively as a material, but it was something novel for the Chinese to leave it on display as the final finishing layer. The idea of three-layer white poured concrete proved quite expensive in the end, impossible in practice. There just wasn't that kind of local expertise. Also important was the logistical fact that pourable concrete cannot be transported to the construction site from tens of kilometres away. We thus changed the original idea – in the interior, we used in situ concrete poured into film plywood formwork, and made the external shell using fibre concrete façade panels with white filler, were a full storey – about four metres high. We used a type of joint where the joint compound wasn't

125

ehitades peab õppima. Kuigi betoonile tuli teha üsna palju järeltöötlust, oli lõpptulemus üllatavalt hea. Paranduste tegemisel olid ehitajad paremad, kui me oskasime loota!

Detailide lahendamisel pidime arvestama veel üht kaalukat tegurit – õhusaastet. Pinnad tuli kujundada võimalikult homogeensetena, mis sobis tegelikult meie algideega hästi kokku. Iga detail pidi olema kujundatud nii, et fassaade oleks võimalikult lihtne puhastada. Tellijale oli näidatud esitlusi, kus ruumilistel piltidel mõjus betoon ehk liigagi ideaalselt. Ehituse käigus kulus meil palju aega veenmaks tellijat, et betoon oma brutaalsuses võib olla väärikas ja esinduslik. Õnneks jõudis see veendumus kohale lõpptulemust nähes.

Puitlahendused ja sisustus kui visuaalne Eesti lugu

Idee, millest me sammugi ei taganenud, oli puidu kasutamine. Esimesel kohtumisel AMCCga öeldi termotöödeldud puitribide kohta, et unustagu me see ja kasutagu

alumiiniumi. Meile tundus see soovitus lihtsalt igav ja tavaline. Pekingis on puitfassaadil üsna tavapäratu materjal – on küll imitatsiooni, kuid naturaalselt puitu peaaegu ei ole.

Eesti saatkonna fassaadil torkab puit naturaalse materjalina linnaruumis silma, lisaks kordub termotöödeldud puit kui oluline kujunduselement aias ja terrasidel. Puit loob sooja kontrasti ja räägib meie lugu metsariigist. Meile oli see tähtis! Lõpptulemusena tarniti termotöödeldud puit Eestist, kuna puidu termilise töötlemise tehnoloogia oli Hiinas täiesti võõras. Samas andsime endale aru, et puit vajab välisviimistlusmaterjalina hooldust, eriti seelses kliimas, kuid selles oli tellijat kergem veenda.

Siseruumides püüdsime kasutada võimalikult vähe erinevaid materjale. Nii betoon, puit kui ka graniit moodustavad materjalidena kogu hoonet siduva terviku. Pidasime tähtsaks detailide läbiprojekteerimist ja täpsust ning liidete puhtust, mis seadis muidugi teostusele kõrged nõuded.

Mosaikparketiga kaetud pinnad moodustavad sooja kontrasti betoonpindade

visible in the finished surface. In cooperation with AMCC, we found a manufacturer for the façade panels – one whose product quality was satisfactory based on the first samples produced – and it seemed promising. Still, we had to talk to different manufacturers and examine their samples at least four times to reach the end result. In China, it's customary for customers to be told, 'Yes, we can do it.' Later it turns out: not really. It is an important detail to know when building in a foreign culture. Although much follow-up work had to be done on the concrete, the end result was surprisingly good. The builders were better at making the corrections than we could have hoped. We had to factor in one additional parameter when it came to the details – air pollution. Surfaces had to be as homogeneous as possible, which was actually well-suited to our original concept. Every detail had to be designed to make it easy as possible to clean the façade. The customer had been shown many presentations where the concrete seemed too ideal on the 3D images. During the construction, it took much time

to persuade the customer that concrete, despite all its roughness, can be a distinguished, presentable material. Fortunately, this realisation was cemented, as it were, upon seeing the end result.

Wooden solutions and furnishings – a visual Estonian story

An idea that we didn't give an inch on was the use of wood. In our first meetings with AMCC, we were told to forget about heat-treated wooden ribs – use aluminium, they said. But we felt aluminium ribs would be boring and pedestrian. The use of wood on façades in Beijing is quite unusual. There is imitation wood, yes, but practically no natural wood. Being a natural building material, the wood on the embassy façade stands out compared to the rest of the urban space. In addition, the heat-treated wood is repeated as a key design element in the garden and terraces. The wood creates a warm contrast and creates the narrative of a forested country. That's important to us Estonians! Ultimately, the heat-treated wood was

ja graniitpõrandatega. Meie kujutus oli kasutada parketti nii tavapäraselt põrandal kui ka seintel ja ustel. Mantellengidega ja liistudeta uste lahendused said proovikiviks, kuid lõpptulemusena on puhtad liited betoonseintega väga hästi teostatud. Mantellengid peitsid betoonivalu väiksemad vead. Lahendus, mille teostuse kvaliteedis me ei olnud päris veendunud, osutus tegelikkuses väga täpseks ja esinduslikuks.

Toetamaks puidukontseptsiooni olime planeerinud ka ripplagede vertikaalsed elemendid vineerist. Kahjuks olime nende puhul sunnitud minema kompromissile ja asendama vineeri alumiinium-komposiitplaatidest elementidega. Esindusruumide laes kasutasime ka mattklaasist ripplaelemente, mis andsid valguslahendusega koostöös üllatavalt efektse lõpptulemuse.

Põhjalikult lahendasime ka saunaploki kui mitteformaalse esindusruumi. Kujundasime ruumi, kus ei käidaks mitte ainult lõõgastumas, vaid mis sobiks suursaadiku mitteametlikuks kohtumiseks teiste riikide diplomaatidega. Kuigi ehitajatel puudus sauna ehitamise kogemus, töötasid nad

lahenduste leidmisel huviga kaasa. Saunaruumid muutis eriliseks klaasfassaad, avades vaated avarale katuseterrassile. Korduvalt kuulsime hiinlaste küsimust – kas nii jääbki?

Mööblilahendustes ei olnudki eesmärk olla liiga tänapäevane – pidime arvestama diplomaatide maitset ja eelistusi ning pigem otsima viisi, mida tellija hindaks ka hiljem. Esindusruumide, samuti saatkonna tööruumide vineermööbel (Liisa Põime) oli inspireeritud talurahvaarhitektuurist, palkmajade liidetest. Vineeri kui materjali kasutama inspireeris Lutheri mööblivabriku traditsioon. Lahtine vineermööbel teostus kahjuks ainult osaliselt – see on esindusruumides, mis olid kavandatud ehitushankesse.

Pidulikes esindusruumides kasutasime autoritekstiile (Krista Leesi ja Heino Prunsvelt), mis kandsid ideena sõnumit „Vähe inimesi, aga palju nimesid!“. Riiklikud kunstihanked tehakse üldjuhul eraldi, kuid meie soov oli lahendada esindusruumide kardinad ja klaasused terviklahenduseks, kus plaanisime sama nime motiivi kasutada matistatud klaaspindadel. Ka

transported from Estonia, as this technology was completely unknown in China. But we were aware that wood needs to undergo maintenance when it is used on exterior finishing, especially in the local climate, but it was easier to persuade the customer of this fact.

We tried to keep the different materials in the interiors to a minimum. Concrete, wood and granite helped tie the entire building into a whole. We put the priority on verbose design and precision and emphasised that joints should be invisible, which of course meant high standards for the construction itself. The surfaces covered with mosaic parquet formed a warm contrast to the concrete and granite floors. Our idea was to use parquet not only on the floor, as is customary, but also on the walls and doors. The door designs – featuring a specific kind of frame and architrave – proved a challenge, but we managed smooth transitions between the doors and the concrete walls. The door frames also concealed minor imperfections in the poured concrete. A solution of which we weren't completely confident

would be quality-proved to be very precise and prestigious looking. To support the wood concept, we had planned for the suspended ceilings' vertical elements to be made of plywood. Unfortunately, we had to make a compromise in this regard and replace the plywood with aluminium-composite panel elements. We used matte glass suspended ceiling elements in the ceiling of the reception areas, which – coupled with the lighting solutions – yielded a surprisingly striking end result. A sauna area – an informal reception area – also received a thorough design treatment. We designed a room where people not only could relax; the ambassador could also meet foreign diplomats in a looser setting here. Although the builders had no experience building saunas, they took an active interest in finding solutions. The sauna rooms are distinctive because of their glass façade, which provides views of the spacious roof deck. We heard the Chinese often asking – is it going to stay this way?

The objective in the furniture design was not to be too modern – we had to

autorivaibad (Anu Raud) olid kavandatud esindusruumide osana, kahjuks realiseerus üksnes suursaadiku residentsi kavandatud vaip. Kõik see pidi jutustama visuaalselt Eesti lugu, mille ideed toetas ka mööbel.

Protsess, mis kestis alates arhitektuurivõistlusest kuni avamiseni üle seitsme aasta, lõppes ametlikult 2015. aastal Eesti Vabariigi Pekingi suursaatkonna avamisega. Tegelikult on see 2300 m² netopinnaga hoone jaoks väga pikk aeg. Loomulikult pikendasid protsessi lisaks kaugele vahe- maale ka jahenenud poliitilised suhted Eesti Vabariigi ja Hiina Rahvavabariigi vahel.

Tagantjärele on keeruline öelda, mis tõi meie tiimile võistluse võidu. Arvatavasti oli töö tugevaks küljeks Pekingi mastaa- pide tajumine ja funktsionaalselt selge lahendus – võistlustöös olime saatkonna ruumiprogrammi puhul lähtunud pigem ratsionaalsusest ja selgusest kui sellest, et ehitis mingilgi määral hakkaks domineerima keskkonnas (see poleks olnud mahuliselt ka võimalik).

Võistlustöö autorid olid arhitektid Andres Põime ja Lauri Vaimel ning sise-

arhitekt Liisa Põime. Tööprotsessi käigus liitusid tiimiga disainer Reet Põime ja maastikuarhitekt Vaike Parker. Suur roll hoone idee lõplikul formeerumisel materjalis oli ka konstruktor Heiki Meo- sel ning järelevalvet tegi Alvar Alt. Kuid kindlasti pole hoone veel valmis – nii sise- kui ka välisruumi lisandub kunsti- teoseid, mis loodetavasti harmoneeruvad terviklahendusega.

take into account diplomats' tastes and preferences and we had to look for ways that the customer would come to appreciate more later on. The plywood in the reception areas and the embassy offices (Liisa Põime) was inspired by vernacular architecture, and the joints in log cabins. The use of plywood was inspired by the historical tradition of the Luther furniture factory. Only some of the movable plywood furniture was realised – only the pieces for the reception areas that were planned as part of the construction procurement. In the formal reception rooms, we used custom textiles (designed by Krista Lees and Heino Pruunvelt), which bore the message of 'few people but many names'! Public art procurements are usually held separately, but we wanted to handle the curtains and glass doors in the reception rooms as an integral solution – we planned to use the same 'names' motif on matte glass surfaces. Tapestries commissioned from an artist (Anu Raud) were also planned to be a part of the reception areas, but unfortunately only the one designed for the ambassador's residence

was completed. It was all supposed to tell the story of Estonia in a visual manner, and the concept was supported by the furniture solution.

The process spanned over seven years from the architecture competition to the opening ceremony at the Beijing Embassy in 2015. Actually, this is a very long time for a 2,300 m² building. Naturally, the length of the process was impacted not just by the long geographical distances but also the fact that political relations had cooled between the Republic of Estonia and the People's Republic of China. In hindsight, it is hard to say what resulted in our team winning the competition. Presumably, the strength of our entry was the functionally clear solution and the way it demonstrated an understanding of the scale and size of the Chinese capital. In the inventory of rooms, we proceeded from rationality and clarity, not trying to get the building to dominate its environment, which would not been physically possible, anyway. The entry was designed by architects Andres Põime and Lauri Vaimel and interior architect Liisa Põime.

During the work process, designer Reet Põime and landscape architect Vaike Parker joined the team. Structural engineer Heiki Meos had an important role in crystallising the final building concept, and Alvar Alt performed supervision. But the building is certainly not completed yet – artworks are being added to the interior and exterior, which will hopefully harmonise with the whole.

Arhitekt **Andres Põime** on Arhitektuuribüroo Studio 3 üks asutajaliige. Aastate jooksul projekteeritud objektidest võib esile tuua näiteks Koolibri kirjastuse kontorihoone (2002), Tallinna lennujaama vana terminali rekonstrueerimise (2004) ja rahvusvahelise ülikooli Audentes hoone rekonstrueerimise (2006). Sisearhitekt **Liisa Põime** töötab Studio 3-s sisearhitektina. Koostöös on valminud Baltika kvartal, Riigimetsa Majandamise Keskuse kontorihoone ja Eesti saatkond Pekingis. Saatkonna erimööblit sai Liisa magistritöö projekt, milles kavandatud sisustus ka osaliselt realiseerus.

www.studio3.ee

Architect **Andres Põime** is one of the founding members of Arhitektuuribüroo Studio3. Highlights in his portfolio include the Koolibri publishing house's office building (2002), the renovation of Tallinn Airport's old terminal (2004) and the renovation of the Audentes International University building (2006). Interior architect **Liisa Põime** works at Studio3 as an interior architect. They have collaborated on the Baltika Quarter, the office building for the State Forest Management Centre and the Estonian Embassy in Beijing. Liisa's master's thesis project involved the custom furniture for the embassy, and part of the planned furnishings were realised.

www.studio3.ee

Varjualuse 10 aastat

„Were it not for shadows,
there would be no beauty.“¹
—Jun'ichirō Tanizaki

2015. aasta sügisel ehitasid Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuritudengid juba kümnen-
dat aastat järjest ühe paviljoni, mis valiti 15 tudengi kursuseprojekti seast ja ristiti see-
kord „Lugejaks“. Tema üheksa vanemat suguvenda seisavad mereäärses metsatukas
Pedaspeal, moodustades n-ö puitinstallatsioonide pargi. Seekordsele juubelivarjalu-
sele oli soov saada rohkem avalikkuse tähelepanu ja kogu ehitusprotsess toodi see-
pärast rambivalgusesse otse Tallinna vanalinnas sagivate inimeste sekka Harju tänaval.

¹ J. Tanizaki, *In Praise of Shadows* [1933]. New Haven: Leete's Island Books, 1977.

10 Years of Pavilions

‘Were it not for shadows,
there would be no beauty.’¹
—Jun'ichirō Tanizaki

In spring 2015, for the tenth year in a row, the architecture students of the Estonian Academy of Arts built a pavilion. Selected from among the term projects of 15 students, this one was dubbed ‘Lugeja’ (Reader). Its nine elder siblings are set in a stand of forest by the seaside in Pedaspea, forming a ‘wooden installation park.’ Because this pavilion was built for the 10th anniversary, the aim was to get more public attention, and thus the entire construction process was placed in the spotlight, right on Harju Street, one of the busiest streets in Tallinn’s Old Town.

¹ J. Tanizaki, *In Praise of Shadows* [1933]. New Haven: Leete's Island Books, 1977.

Õppeülesanne

Ülesande puhul on tegu esimese kursuse tudengite esimese arhitektuurse projektiga, mille püstituses puudub kindel ruumiprogramm. Oluline pole suurus, suletavus ega paiknemine väliruumis. Kogu protsess on väga individuaalne ja personaalne. Ruumi tekke loogika lähtub üliõpilase enda füüsilisest või psühholoogilisest probleemist, mis on lahendatud arhitektile omaselt – ruumiga. Töötame ilma kontekstita, see ongi ülesande võlu.

Kuidas ja kust inspiratsiooni ammutada ning kuidas seda arhitektuuri loomisel targalt ära kasutada? Millest alustada arhitektuuri õppimist ja kuidas seda „õigesti“ õpetada? Katseid tehakse protsessi käigus mitu. Jälgitakse olemasolevaid, otsesest vajadusest tulenevaid varjualuseid enda ümber kodus, looduses või linnaruumis. Oluline on tajuda inimest ruumis antropomeetrilisest seisukohast. Kui vähe või palju on tegelikult inimesel ruumi vaja, et varjuda, peituda, liikuda või ennast piisavalt liigutada? Kahtluse alla

tuleb seada õpetatud ja laialt kasutatavad põhiprintsiibid, hea tava järgi tehtud otsused. Noortele, kelle jaoks tänapäev tähendab üleilmset ja avatud süsteemi, aina kiiremat ja muutuvamat maailma ning aina uuemaid ja tõhusamaid töövahendeid, vananevad praegu kehtivad töed tohutu kiirusega. Teave inimeste ja nende vajaduste, kõikide dimensioonide ja proportsioonide kohta arhitektuuris tuleb ise mõtestada, luua ja leiutada.

Arhitektuuriga tegelemiseks on alati vaja omada suuremat seostepilti, teatavat tausta, et mõista tervikut. Kuidas saada teadlikuks enda ja teiste ajas pidevalt muutuvatest vajadustest? Kuidas olla pidevalt tähelepanelik ja näha teataval määral ette aja kulgu? Ülesandele lähene takse ka varju etümoloogiat uurides. Kust tuleb sõna *vari* ja mis on varjamise mõte? Kuidas inimene oma keha „pikendab“, ruumi vallutab või ümbrusega kohandub? Kas ainus võimalus on varjuda füüsiliselt või on selleks paremaid vahendeid kui ruum? Mille eest üldse tuleks varjuda? Ja lõppude lõpuks võib-olla ei olegi varjumine vajalik!

The assignment

The pavilions are the first architecture project for first-year students, and as such there is no specific list of required rooms. The size of the pavilion, the location in relation to its surroundings or whether it is an open or closed structure – these are not important. The entire process is very individual and personal. The logic of how the space is created is based on a student's own physical or psychological challenge or problem. The problem was to be resolved in the manner typical of architects – in a three-dimensional space. We work without a context, and precisely this is the allure of the assignment.

But how and where should inspiration be drawn from, and how can smart use be made of it for creating architecture? From what points should students begin learning architecture, and how should teachers teach it 'properly'? Several experiments take place during the process. Students examine the existing, purely utilitarian pavilions and shelters

around their home, in natural environments or in urban space. The important thing is to try to get an anthropometric sense of how people operate in space. How little or much space do people need to take shelter, seek concealment, move from one point to another or just move around sufficiently? Students have to question the received wisdom, the basic principles and decisions that are widely taught and used and are based on good practices. For younger people – for whom modernity means global and open systems, an increasingly faster-paced and changeable world and newer and more efficient tools – the accepted truisms and axioms are ageing at an incredible rate. They themselves have to ponder, create and invent information about people and their needs and all of the dimensions and proportions in architecture.

To deal with architecture, one always needs a greater idea of the associations, a certain background, an understanding of the whole. How is it possible to become more conscious of one's own and other

Tänapäeva muutlikus maailmas tuleb sageli ette, et ka arhitektuurilt nõutakse liigutatavust, muudetavust ja eluga kaasas käimist. Mõningal määral on see võimalik, kuid arhitektuuri suhtelise jäikuse juures siiski mitte alati. Arhitektuur on elu taust ja jääb selleks, omaette avaruseks, mille sees ja ümber inimene oma elu elab. Arhitektuurile annab mõtte eelkõige see, mis toimub tema sees. Tants, koreograafia ja liikumise kunst on otseselt ruumi täitmine ja mõtestamine keha ja selle liikumisega. Arhitektuur ja koreograafia on ühe ja sama asja kaks erinevat tahku, mis sõltuvad teineteisest. Koreograaf Katrin Essenson ja tantsupedagoog Anu Ruusmaa avardasid üliõpilaste ruumilist taju ning õpetasid ruumi kehaga pingestama.

Ehitatava substantsi ratsionaalsuse ja funktsionaalsuse kõrval on tähtis meeles pidada, et see on siiski kunsti üks alaliik. Tavalisest viilkatusega majast on esmapilgul suhteliselt raske poeetiliselt mõelda. Kogu seadustest, reglementidest, määrustest ja tavadest moodustatud koorem surub arhitektuuri poeesiast eemale. Külalisprofessor Rein Veidemanni

karismaatiline ning läbitunnetatud poeesia tähenduste otsimine ja erialalaülest seoste loomine suunas üliõpilasi ruumi poeesiat sisse kirjutama.

„Lugeja“ lugu

Seekordse varjualuse kontseptsioon põhineb soovil eralduda argielust – võtta aeg maha ja keskenduda iseendale. Varjualune „Lugeja“ pakub hetkeks võimalust peituda reaalse maailma probleemide eest raamatumaailma. Kui aga raamatut parasjagu kaasas ei ole, muutub varjualune ise justkui raamatuks, mille sisemusse korraks kaduda. Ribiline puitstruktuur on raamatulehekülgede metafoor.

Igal kevadisel hindamisel, kus on väljas kõikide üliõpilaste individuaalsel töö põhinevad varjualused, valitakse välja üks, millega jätkub töö juba rühmatöö vormis – sisuliselt muudetakse disain ehitatawaks. Projekteerimisprotsessis oli sel korral, 2015. aasta sügisel, kui kogu protsess oli viidud keset linna kõigile vaatamiseks, eriti oluline just ettevalmistus. Eeltöö pidi olema põhjalik ja eksimisruumi oli vähe.

people's constantly changing needs? How can one be sufficiently attentive and anticipate the passage of time? Students also tackle the task by investigating the etymology of shadow. Where does the word 'vari' come from (the Estonian stem yields a variety of meanings such as 'shelter', 'shadow', 'hide' – *Trans.*) and what is the idea of shadowing, sheltering or concealing? How does a person 'extend' their body, conquer space or adapt to their surroundings? Is the only possibility to conceal oneself physically or are there better ways than a space? What are the types of things one should take shelter from? And perhaps taking shelter is not even ultimately necessary!

In today's changing world, architecture is often expected to be portable, moveable, modifiable; it should be in rhythm with life. To some extent, this is possible, but not always, which is due to architecture's relative rigidity. Architecture is a background to life and destined to remain so – an open space unto itself, a space in and around which people live their lives. The activity taking place on the

inside is what gives architecture its meaning. Dance, choreography and the kinetic arts directly involve filling in space with the body and bodily movements. Architecture and choreography are two sides of the same thing, and they depend on each other. In this project, choreographer Katrin Essenson and dance instructor Anu Ruusmaa broadened students' spatial perceptions and taught them to use the body to give architectural space more firmness and tension.

Besides the rationality and functionality of the built environment, it is important to remember that it is nonetheless just one subcategory of art. It is relatively hard to think in poetic terms upon first seeing an ordinary house with a gable roof. The burden of all the codes, rules, regulations and customs forces architecture away from lyricism. Visiting professor Rein Veidemann engaged in a series of meditations on the meaning of poesy and drew parallels with other disciplines, leading the students to encode more poesy into architectural space.

Samuti pidi hindamiseks välja pandud varjualuse disaini muutma, arvestades materjali, töövõtete võimalusi ja ajapiiranguid, ning jälgima eelkõige seda, et varjualune oleks kõikidele külastajatele turvaline.

„Lugeja“ tundus esmasilmapilgul tugev ja selgepiiriline tahukas, seest aga tühjaks uuristatud käikudega koobas. Kui koopalik varjualune oli asetatud avarale väljakule, kus viibis ööpäev ringi rohkelt inimesi, lõi see salapärase keskkonna: möödujal ei olnud kunagi võimalik päris täpselt aru saada, mis seal sees toimus, kuniks ta ise seal viibinud ei olnud. Küll aga oli varjualuses olijal selgelt näha see, mis toimus tänaval. Nii loodi salajane maailm otse linnasüdamesse Harju tänava haljasalale, natuke kõrgemale tänavatasapinnast. Paviljon köitis paljude pilku ja tõmbas ligi uudistajaid. Eriti rõõmsad olid paviljoni üle lapsed, kes mängisid seal nii tagaajamist kui ka peitust.

Paviljon koosnes männi vineertahvlitest, mille sisemise lookeva teekonna moodustasid tahvlid koos nendevaheliste kuuseprussidega. Konstruktsioon seisib kolmel talal, mis omakorda toetusid

maapinnale üheksa reguleeritava jalaga. Eeltööna lõigati vineerplaatidesse CNC-masinaga augud, tänu millele oli võimalik varjualune püstitada linnaruumi nõnda lühikese ajaga. Ehitusplatsil tuli kõik enne valmis freesitud plaadid monteerida ja koos vahetükkidega püstitada. Kuna tegu on kumerapinnalise vormiga, siis oli lõplik lihvimine ehitusplatsil üks töömahukamaid tegevusi. Tudengite ja juhendaja ühisel pingutusel valmis varjualune Harju tänava haljasalale kõigest viie päevaga.

„Lugeja“ idee autor on Liisa Peri, meeskonda kuulusid Ann Kristiin Entson, Keiti Lige ja Jarmo Vaik, ehitasid Reelika Reinsalu, Carolyn Rennu, Liisa Peri, Triin Vallner, Maarja Liiv, Jarmo Vaik, Andreas Krigoltoi, Jekaterina Klishova, Jaana Kraus, Kristjan Värav, Keiti Lige, Ann Kristiin Entson, Laura Pint, Karmen Silde ja Immaanuel Bush. Asukoht Harju tänav Tallinnas, aeg 2015. Valminud Eesti Kultuurkapitali, Puuinfo, Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liidu ja Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetusel.

→ lk 140–149
Valik varasemaid varjualuseid

The story of Reader

The concept behind this shelter was based on the desire to leave everyday life behind, take time out and focus on oneself. The shelter entitled 'Reader' offers a chance to take refuge from real world problems by diving into the world of books. If one doesn't happen to have a book of one's own, the pavilion itself turns into a book, a place to disappear for a bit. The ribbed wooden structure is a metaphor for the pages of a book.

During each spring examination period, when all of the shelters based on the individual work of students are on display, one is selected, and work continues in group work format – in essence, a design becomes buildable. This time, in autumn 2015, with the whole process visible to all in the centre of town, preparations were particularly important. The preliminary work had to be thorough and there was little margin for error. The design of the pavilion on display for assessment had to be modified, too, in light of the material, possibilities afforded by the technique

and time restrictions. Above all, the shelter had to be safe for all visitors.

At first glance, *Reader* seemed like a sturdy and clearly defined polyhedron, but on the inside it was a cave with hollowed out passageways. With the cave-like shelter placed in the middle of an open square with crowds around it all day, a mysterious environment was born: it was never quite possible for passersby to know what was going on inside – not before the observer him- or herself had been inside. But what *could* be clearly be seen by the person inside the pavilion was the goings-on on the street. In this way, a secret world was created right in the heart of the city in the Harju Street park area, a bit higher than the street level. The pavilion turned the heads of many; some went up to examine it more closely. Kids were particularly thrilled with the pavilion and played tag and hide and seek there.

The pavilion consisted of pinewood plywood panels, inside which the panels and the spruce studs between them created a meandering progression. The

Lugeja (*Reader*), 2015

structure was supported on three pillars, which in turn rested on the ground, held up by nine adjustable legs. As the preparatory part of the work, a CNC machine cut holes into the plywood, and this allowed the shelter to be erected in so short a time. All of the previously milled panels then had to be assembled and raised, together with the interim pieces. As this was a convex form, giving it the final polish was one of the most labour-intensive activities. But through the efforts of the students and supervisor, the pavilion went up in just five days.

The concept of *Reader* came from Liisa Peri, and the team included Ann Kristiin Entson, Keiti Lige and Jarmo Vaik, the builders were Reelika Reinsalu, Carolyn Rennu, Liisa Peri, Triin Vallner, Maarja Liiv, Jarmo Vaik, Andreas Krigoltoi, Jekaterina Klishova, Jaana Kraus, Kristjan Värav, Keiti Lige, Ann Kristiin Entson, Laura Pint, Karmen Silde and Immanuel Bush. The location: Harju Street in Tallinn, year: 2015. Made possible with support from the Cultural Endowment of Estonia, Puuinfo, Estonian Forest and Wood Industries Association and the Environmental Investments Centre.

→ p. 140–149
Selection of earlier shelters

„Pakk“, 2014,
 idee autor Anna Liisa Saavaste

„Paku“ autor tegeles varjamise ja eksponeerimise ning nendevahelise tasakaalu leidmisega. Ringikujulise betoonvundamendi peale on paigutatud 5 m kõrgune puitsilinder, mis koosneb siinidel sõitvatest silindri läbilõigetest. Nn sahtleid saab sõltuvalt varjumise või avanemise soovist kinni ja lahti lükata, ennast teistele avada või nende eest peitu pugada ja piiluda välismaailma ainult pilust.

Pakk (Stump), 2014,
 concept by Anna Liisa Saavaste

The author of *Stump* dealt with the themes of concealment and display and striking a balance between them. A circular concrete foundation is overlaid by a 5m high wooden cylinder consisting of cross-sections of a cylinder that ride along a track. These so-called drawers can be opened and closed depending on whether one is seeking concealment or visibility – to make oneself noticeable to others or hide away from them and only peer out at the outside world through a slit.

„Tsikuraat“, 2013,
 idee autor Saari Sildos

„Tsikuraat“ on maa peale kinnituv, taeva poole tõusev ja avanev objekt ehk tipp. Üliõpilase unistus oli lõigata ennast maapinnast lahti, ronida füüsilist vaeva nähes ülespoole ja tunda üles jõudes kergendust ruumi avardumisest. Iga järgmine samm sellel teekonnal on eelmisest pikem, ikka selleks, et tunda füüsiliselt ülesmineku raskust.

Tsikuraat (Ziggurat), 2013,
 concept by Saari Sildos

Ziggurat is an object that is attached to the ground and rises and opens toward the sky to a peak or apex. The student's dream was to become free from the ground, to climb upward with some physical exertion and upon attaining altitude, to feel a sense of relief at space opening up. Each successive step along the journey is longer than the previous one – it's all so the person can physically feel the difficulty of the transition.

„Laas“, 2012,
idee autor Kirke Päss

„Laas“ lähtub otseselt üliõpilase vajadusest ja kogemusest, avastatud puudujäägist teda ümbritsevas keskkonnas. Üliõpilasel on maakodu mereäärsel niidul palju lambaid. Lambad on toredad, aga vahel tahaks neist varju saada, samas seinu ehitamata. Varjualuse „seinad“ moodustavad vertikaalsed puitpostid, mille tihedus võimaldab inimestel läbi pääseda, kuid loomadel mitte.

Laas (Forest), 2012,
concept by Saari Sildos

Forest is directly based on what students need and experience, residual wood discovered in the surrounding environment. The coastal meadow by this student's ancestral country home had many sheep. The ruminants are perfectly fine animals, but sometimes one wants to have a respite from them, but without putting up walls. The 'walls' of the shelter consist of vertical wooden posts, the density of which allows people to get through, but not the animals.

„Varing”, 2011.

idee autor Juhan Kangilaski

Varjualuse loomisel lähtuti probleemist ehk soovist väljuda oma praegusest turvalisest ja mugavast maailmast. Selle asemel et võtta vastu pakutavaid võimalusi ja kõike uut põnevat, püüdleb inimene pidevalt pigem rutiini ja stabiilsuse poole. Varjualune esitabki varju alt vabanemise ränkraske protsessi algust, millegi oleva muundumist olematuks, vormi teisenemist ebavormiks.

Varing (Cave-in), 2011,

concept by Juhan Kangilaski

The basis for this shelter was a specific problem – the desire to leave one’s current safe and comfortable world. Instead of accepting all the new and exciting opportunities on offer, people should also rather aspire toward routine and stability. Indeed, the shelter represents the beginning of the excruciatingly difficult process of liberation, the transformation of something existent into non-existence, the conversion of a form into a non-form.

„Spin“, 2010,
idee autor Kaspar Krass

Ühiskond soovib ühest küljest inimeste kiiret küpseks saamist, teisest küljest valitseb meie ühiskonnas nooruse kultus – kõik vana tuleb kiiresti uue vastu vahetada, nii asjade kui ka inimeste puhul. Üksteise peale asetatud ja teljel keeratud mahud tekitavad trepi nii väli- kui ka siseruumis. Sisse saab varjualusesse alles katusele ja siis tuleb hakata tagasi alla ronima.

Spin, 2010,
concept by Kaspar Krass

On the one hand, society wants people to mature quickly, but we also have a cult of youth – everything or everyone that is old has to be replaced by new versions, as fast as possible. Here, shapes and forms placed on top of each other and rotated on an axis create a stair both in external and internal space. The shelter can only be accessed from the roof and then one has to climb back down.

„Kolm“, 2009,
idee autor Kristi Tuurmann

Inimesed varjavad alati mingit osa endast teiste eest, kandes eri situatsioonis just sinna olukorda sobivat maski. Varjualune võimaldab inimesi jälgida nii avalikult kui ka peidus olles – näha inimesi koos ja ilma maskideta ning kui õnnestub, tuvastada ka hetk, mil nad maski ette riputavad.

Kolm (Three), 2009,
concept by Kristi Tuurmann

People always need to have some part of themselves in other people, wearing various situation-appropriate masks. This shelter allows people to watch people both openly and in hiding – to see people together and without masks and, if possible, also ascertain the moment when they hang the mask on their face.

„Luik“, 2008,

idee autor Larissa Kondina

„Luige“ puhul on oluline asukoht. Nimelt paikneb varjualune tiigi ääres nii, et üks osa toetub kaldale, aga teine, kõrgel asuv osa ulatub vee kohale. Piiri peal oleku mõtestamine ja tasakaalu tunnetamine ongi selle varjualuse kandev mõte.

Luik (Swan), 2008,

concept by Larissa Kondina

Location is what is important in the case of *Swan*. This shelter is by a pond so that one part rests on shore, and the other – higher up – is above the water. The overarching concept of this shelter is making sense of borderline states and sensing balance.

„Giik“, 2006,
 idee autor Anu Arm

„Giik“ sai alguse autori soovist põgeneda maailma eest, kus on liiga palju kõike – inimesi, asju, filme, muusikat, mõtteid ja soove; kõike, millega ei saa kursis olla, kõike, mille poole ei saa püüelda, mida ei saa omada ja mida polegi vaja! Kiikuv hoone paneb maailma enda ümber kõikumama, tekitab lapseliku eufooria ja sunnib muu unustusse ...

Giik (Swing), 2006,
 concept by Anu Arm

Swing started with the creator's desire to escape the world, a world that has a profusion of everything – people, things films, music, ideas and desires – all too much to keep up with, things that can't all be owned, much of it not even needed! The swinging building makes the world around it start to sway, creates a childlike sense of euphoria and forces everything else into oblivion ...

„Torn“, 2007,
idee autor Ivan Sergejev

„Torn“ sai tõuke soovist ehitada endale koht, mis on sellest ebakindlast maailmast natuke veel hullem. Inimeseks olemise juurde käib ju igavesti teatav ebakindlus oma otsuste, teiste inimeste ja tuleviku ees. Millelegi toetuda tegelikult ei saagi ja millelegi lootma jääda pole võimalik. Paviljoni kui kadalippu läbides muutub meeleolu paremaks – lõpuks selgub, et tegelikult pole reaalsusel viga midagi!

Torn (Tower), 2007,
concept by Ivan Sergejev

The impetus for *Tower* was the desire to build a place that is even worse than this uncertain world of ours. Being human, after all, is characterised by an eternal sense of uncertainty about decisions, other people and the future. One can't actually be sure of anything and it isn't possible to just stake hopes on anything. Running the gauntlet of this pavilion makes one's mood better – it finally becomes evident that there's actually nothing all that bad about reality!

Ehitusprotsess

Varjualused asuvad Pedaspeal, mis on väike rannaküla Põhja-Eestis 55 km Tallinnast ida pool. Küla keskel asuv endine võsas-tunud karjamaa pindalaga ligi 5000 m² on muutunud aastatega varjualuste parkiks.

See on võrdlemisi varjatud paik, mis-tõttu ei ole varjualused otseselt avalikus kasutuses. Sellel on olnud mõned põhju-sed: avalikku ruumi mõeldud varjualuste puhul peaks kasutama professionaale, kuid üliõpilastest kavandajad-ehitajad seda veel ei ole. Mitteavalik ruum vabas-tab nad vastutusest ja annab võimaluse katsetada. Paratamatult kaasneb sellega risk ja võimalus vigu teha, mis ongi arhi-tektuurihariduses üks õppimise ja õpeta-mise meetod.

Igal aastal on ehituspraktikale eel-nenud nädalane mõõtmispraktika, mille käigus on üliõpilased minu juhendamisel uurinud ja mõõdistanud vanu taluhoo-neid. Kuna Eesti varases taluarhitektuuris kasutati valdavalt puitu, on arhailiste

puitkonstruktsioonide ja -sõlmede uuri-mine kaudselt seotud ka puidust var-jualuste ehitamisega. Nii on näiteks varjualuste „Giik“ ja „Tsikuraat“ puhul kasutatud karkassi ühendamiseks tappe ning „Spini“ seintes salapulki. „Torni“ ja „Tsikuraadi“ seinteks on õhukesed lau-dadest kokkuloõdud kilbid ning „Giige“ konsoolses seinas paadiehitusest tuttav klinkerplangutus.

Puit on üliõpilastele kergelt töödel-dav ja intuiivselt haaratav, seega üks parimaid vahendeid materjalitunnetuse omandamiseks. Samas puit vananeb ning varjualuste ehitusel tehtud vead ilmnevad mõne aastaga, mis on õpetlik nii õpilasele kui ka juhendajale.

Kümne aastaga on mõndagi muutu-nud: kui algul pidid üliõpilased arvestama varjualuse asukohta valides ainult looduse ja võsaga, siis järk-järgult on võsa arhitek-tuuri ees taandunud ning olemasolevad varjualused hakanud uute objektide asu-kohavalikus kaasa rääkima.

Muutunud on üliõpilaste töövahen-did: esimesed kaks varjualust kavandati käsitsi, kõik järgmised aga digitaalsete

Construction process

The shelters are located in Pedaspea, which is a small coastal village in north-ern Estonia 55 km east of Tallinn. An over-grown former pasture in the centre of the village, about 5,000 m² in area has, over the years, become a pavilion park.

It's a relatively hidden place, and thus the shelters aren't really in public use. There are several reasons for this: pro-fessionals should really be used for con-structing public pavilions, but student designers and builders aren't yet pros. Being able to work in a non-public space releases them of responsibility and gives the opportunity to experiment. Inevitably, this entails risk and the possibility of mak-ing mistakes, and this is in fact a method of teaching and learning that is used in architecture education.

Every year, construction practicum is preceded by a weekly measurement ses-sion, in the course of which the university students I supervise have investigated

and surveyed old farm buildings. As wood was the main material used in early Esto-nian farm architecture, the study of old-fashioned wooden structures and joinery is also indirectly related to the construc-tion of wooden shelters. Thus, for exam-ple, the pavilions 'Swing' and 'Ziggurat' rely on dowels to hold them together, and 'Spin' has hidden pegs in its walls. The walls of 'Tower' and 'Ziggurat' are thin cladding – boards fastened to one ano-ther – and the projecting wall of 'Swing' fea-tures the clinker planking familiar from shipbuilding.

For students, wood is a material that is easy to work with and can be intuitively grasped, and thus it is one of the best means of acquiring a sense for materi-als. At the same time, wood ages and the flaws become evident in a few years, which is edifying for students and super-visors alike.

Quite a few things have changed over ten years. In the beginning, students had to plan on the pavilions being sited in wild, brushy conditions, but little by little the brush has yielded to the architecture

vahenditega. Esimesel suvepraktikal ei olnud ehitusplatsil elektrit, kuid juba alates kolmandast praktikast oli seal tänu elektrile ka üsna korralik helisüsteem (!).

Aastatega on kasvanud projekti ettevalmistuse maht: kui üldiselt on ehituspraktika kestnud kümme päeva, siis viimane üksnes viis päeva, kuid jooniste ettevalmistus võttis seejuures ligi kaks kuud. Viimane varjualune erineb teistest veel valmistusviisilt: selle detailid on lõigatud CNC-lõikuriga, samal ajal kui kõik varasemad on valminud üliõpilaste käsitööna.

Selle protsessi käigus on üliõpilased saanud näha seost ruumilise idee ja reaalsuse vahel ning kogeda, kuidas arhitektuurne otsus võib saada elluviimise käigus uue tähenduse. Ei saa alahinnata ka kursuse kokkukasvamist n-ö sunnitud tiimitöö tulemusel, millel on hilisemas elus oma väärtus. Aastatega on kasvanud üliõpilaste ja juhendaja vanusevahe, kuid mõlemat ühendab varases eas vaadatud telesari „MacGyver“, millest on ilmselt kõigil abi olnud.

Projekti juhendajad on prof Andres Alver, Mari Rass ja Ott Alver (Arhitekt Must); tööprojekti ja ehituse juhendaja on arhitekt Jaan Tiidemann (EKA doktorant).

and the existing shelters have entered into dialogue with the new pavilions.

The students' tools have changed: the first two shelters were designed manually, but the rest built since were designed using digital means. In the first year of the summer practicum, there was no power on site, but since the third practicum, there has not only been electricity but also a decent sound system.

Over the years, the amount of preparations for the project has grown. In general, the practicum lasts ten days, the most recent one only five days, but the drafting process beforehand takes close to two months. The last shelter is different from the rest in the way it was made, too: its parts were cut using a CNC milling machine, while the previous ones were hand-produced by students.

In the course of this process, students have seen the connections between spatial idea and reality and have experienced how an architectural decision can take on a new meaning as it is implemented. We should not underestimate how the course participants have bonded through the

'compulsory' teamwork – this has value later in life. Over the years, the age difference between students and supervisor has increased, but both still remember watching the TV series MacGyver, and such inventiveness has proved beneficial for everyone.

The project's supervisors are Prof Andres Alver and Mari Rass, Ott Alver (Arhitekt Must); the supervisor of working design and construction supervisor is architect Jaan Tiidemann (PhD candidate in EAA).

Arhitekt Must on eesti arhitekt. Ta on õppinud Eesti Kunstiakadeemias sise- arhitektuuri, arhitektuuri ja linnaplaneerimist, osalenud mitmes tippülikooli arhitektuurimagistri programmis (Londonis, Kopenhaagenis, Delftis ja Viinis) ning õpetab Eesti Kunstiakadeemia esimese kursuse arhitektuuritudengeid. Must avaldab regulaarselt ajakirjanduses ideeprojekte ning algatab arutelusid muutuste üle linnaruumis laiemalt. Igapäevaselt tegeleb Arhitekt Must omanimelise arhitektuuri- ja disainibüroo ülesehitamisega. Büroo kõrvale kasvatab ta erilahenduste pakkumisele keskenduvat Masinaruumi.

www.arhitektmust.ee

Arhitekt Must is an Estonian architect. He studied interior architecture, architecture and urban planning at the Estonian Academy of Arts, has taken part in a number of architecture master's degree programmes at top universities (London, Copenhagen, Delft and Vienna) and teaches first-year architecture students at the Estonian Academy of Arts. Must regularly publishes conceptual projects in the media and initiates discussions about changes in the urban space. Must's daily work revolves around developing the eponymous architecture and design office. In parallel with the main practice, Arhitekt Must is also developing Masinaruum, which specialises in custom solutions.

www.arhitektmust.ee

Haridusvõimendi

Eesti piiri ääres seisavad suures metsas tumedate tüvedega kuuskede vahel kolm hiiglaslikku ruuporit ehk installatsioon „Ruup“. Need on Eesti Kunstiakadeemia sisearhitektuuri eriala üliõpilaste projekteeritud ja ehitatud kõlakojad, mis kutsuvad keskendumata loodusele ja kuulama metsahääli. „Ruup“ pakub võimalust puhata nii jalga kui ka mõtet, istuda, magada, mõtiskleda ja kuulatada. „Ruup“ on avatud raamatukogu, kus on ainult üks raamat – loodus.

Kadri Klementi

Photos: Tõnu Tunnel

155

Education Amplifier

Deep in the forests right on the edge of Estonia, three gigantic wooden megaphones stand, scattered between fir trees with dark bark. This is *Ruup*,¹ designed and built by the interior design students of the Estonian Academy of Arts, encouraging us to notice the wild environment and listen to the sounds of the forest. *Ruup* offers a place to rest your feet as well as your thoughts. Sit, sleep, think, and listen. *Ruup* is an open library with just one book – nature.

¹ *Ruup*, the Estonian name of the project and the object, is derived from the word *ruupor*, meaning a megaphone.

2014. aasta sügisel veetsid tudengid kaks päeva Lõuna-Eesti metsades koos tuntud kirjaniku Valdur Mikitaga. Ettevõtmine ei läinud paraku täpselt nii, nagu plaanitud – selmet keskenduda kõrvalises ja vaiksuses kohas uute ideede kogumiseks korraldatud ruumisemiootika seminarile, löödi hoopis kaasa politseiooperatsioonis, mille eesmärk oli leida metsa ära eksinud vanamemm. Tunde väldanud arutelule abstraktsetel ja filosoofilistel teemadel järgnes sügav mure looduse meeleva sattuunud inimese elu pärast. Kõik lõppes õnnelikult: ehmunud, kuid elus ja terve memm leiti üles ning ka üliõpilased naasid koju, ärevil ja segaduses, ent ikkagi heas tujus.

Mitte iga kursusetöö – ja seda iseäranis esimese aasta tudengite oma – ei tõuku sedavõrd eredast läbielamisest, milles põimuvad elu vastandvärvid. Nende valmisoleku jätta kõrvale harjumuspärase raamatukogu- ja matkakäsitused võib ehk panna just teema sellise sissejuhatuse arvele.

Kursusetöö projekti alustati 2015. aasta jaanuaris. Esimese aasta 15 sisearhitek-

tuuriüliõpilast said lähteülesande, mille aluseks oli Mikita raamatust „Lingvistiline mets“ kantud metsaraamatukogu idee. See nüüdisaegne Eesti kirjaniku bestseller analüüsib ekstaatiliselt ja mänguliselt moel looduse sügavale ulatuvat mõju ning selle seoseid eesti keele ja kultuuriga.

Juhendajate ehk arhitektuuribüroo b210 arhitektide ülesanne oli panna kokku projekti kava, mis suunaks tudengeid juurdlema sügavamalt ja laiemalt metsa tunnetamise ning sinna millegi uue ja põhiolemuselt võõra – inimkättega loodu – lisamise üle.

Esmalt pidid üliõpilased valmistama ette arhitektuuriteemalisi etüüde lähteülesandega seotud teemadel, milleks olid näiteks minimaalne ruum, üksindus, matkamine, mediteerimine, teabe korraldamine, omaalgatuslikud kunstipraktikad ja koreograafia. Seejärel tuli neil seista silmitsi tõsisemate küsimustega: kui vähe on inimesel vaja? Mis on üksindus? Milline on inimese isiklik suhe keskkonnaga? Mis on teave? Kuidas seda koguda, töödelda ja esitada? Mis on kunst? Kes on inime- ne? Küsimusi oli lugematul hulgal, neid

In the autumn of 2014, the students spent two days in a Southern Estonian forest with the renowned Estonian author Valdur Mikita. The event, originally planned as a meditative seminar on the topic of the semiotics of space in a remote, undisturbed location, unexpectedly turned into participation in a police search for an elderly woman lost in the woods. Hours of abstract philosophical discussion topped with hours of agonising worry over a life confronted with nature luckily ended happily: the woman was found, shocked but in good health, and the students returned home, shaken and confused but in a good mood.

Not every studio, especially in the first year of study, starts with an intense experience bringing together the contrasts in life. The students' readiness to let go of the conventional concepts of the library or hiking probably owes much to such introduction to the topic.

The studio started in January 2015. The fifteen first-year interior design students received a project brief inspired by the idea of a forest library based on

Mikita's book *The Linguistic Forest*². A contemporary Estonian bestseller, it explores, in an ecstatic and playful way, the deep influence of nature on Estonian language and culture.

The challenge for the tutors, b210 architects, was to construct a programme for the studio that would guide the students towards deeper and wider contemplation about experiencing the forest and creating something new and essentially alien – man-made – in it.

First, the students were asked to make architectural études on various topics relating to the brief: minimal space, solitude, hiking, meditation, organisation of information, self-initiated art practices and choreography. They were confronted with big questions: what is the least that a person needs? What is solitude? What is a person's private relationship with the environment like? What is information? How can it be obtained, processed and presented? What is art? What is a human being? The questions were countless, simultaneous, changing, repeating and continuously leading to new ones.

2 The book, a recent hugely popular bestseller, is a collection of essays by the writer and semiotician Valdur Mikita about the relationships between Estonian identity, language, culture and nature. His unique way of describing what it means to be from this part of the world is fresh yet recognisable and relatable. The forest has a central role in his views, well-illustrated by his catchy metaphor for it – the consciousness accelerator. The original title of the book in Estonian: *Lingvistiline mets: Tsibihärlase paradigma*. Teadvuse kiirendi. Tallinn: Grenader, 2013.

esitati samaaegselt, need muutused ja kordusid ning viisid alati uute küsimusteni.

Pärast seda, kui tudengid olid mitu nädalat tegelenud uurimistöö ja kontseptsioonide loomisega ning tutvunud põhjalikult tegevuskohaga, lubati neil lõpuks hakata tööle metsaraamatukogu idee kallal. Paljud olid juba suutnud heita kõrvale arhetüüpse hütivormi ning esitasid ruumiideid, mis olid suuremal või vähemal määral omavahel põimunud, sulandudes sujuvalt tegevuskoha loodusse, samas kui teised lähtusid vastanditel põhinevast efektist.

Järgnevate kuude vältel said üliõpilased tagasisidet juhendajatelt – peale b210 arhitektide nüüd ka büroo Derelict mööblidisaineritelt –, insenerilt, materjalispetsialistilt ja külaliskriitikutelt. Tudengitel tuli näha kõvasti vaeva selleks, et lihvida oma lõputöö ideed ja disaini ning projekti iga väikseimatki detaili täiuslikkuseni. Pärast lõputööde tutvustamist valiti välja üks, mis pidi suvekuudel valmima.

Kursuse juhendajate jaoks pakkus erinevaid formaate ja teemasid koondav

ülesehitus suurt rahuldust. See andis rohkelt võimalusi arutleda kõige sügavamate filosoofiliste teemade ja kõige väiksemate praktiliste küsimuste üle ning mitte tingimata lineaarses järjekorras – abstraktse juurest konkreetse juurde. Nii said üliõpilased ilmeka ülevaate oma eriala laiahaardelisusest ja erinevatest mõtteviisidest, ilma milleta selles valdkonnas läbi ei saa.

Ehitamiseks valiti välja Birgit Õiguse projekt „Ruur“, mis sai hiljem rahvusvaheliselt tuntuks nimega „Forest Megaphones“. Otsust ei olnud kerge teha, sest valida tuli paljude suurepäraste ideede vahel, kuid Birgiti projekti puhul osutus kaaluks selle selgus. Tema mõte, mis seisneb ruupori äratuntava kuju vormimises mitmekülgseks ruumikogemuseks, ei vajanud lisaselgitusi.

Suures laanes asuvast kolmest arhitektoonist koosnev installatsioon on tugipunkt meeltele ja ergutab tähelepanuvõimet. See kutsub kuulama metsahääli ja vaatlema nii üksikasju, mida raamib ruupori kitsam ots, kui ka n-ö üldpilti, mida piiritleb kõlakoja teisele poole avanev ots. „Ruur“ on tuttav ruumifragment looduses.

After weeks of training in investigation and concept creation and a thorough site visit, the students were finally allowed to start developing their idea of a forest library. Many had managed to let go of the archetypal hut concept and presented spatial ideas that were more or less intertwined and organically combined with the surrounding environment of the site, and a few were built upon the effect of contrast.

In the following months the students consulted with the tutors who now included, in addition to b210 architects, Derelict furniture designers, an engineer, a material expert, and guest critics. They were put under significant pressure to polish their concept, design and details to perfection. At the final presentation one project was chosen to be built over the summer.

On the part of the tutors of the course, such a framework of combining various formats and topics proved to be very rewarding. It provided us with many opportunities for discussing the widest philosophical questions and the tiniest practical details, and not necessarily in

the linear order of abstract to specific, beautifully illustrating the scope of the discipline for the students and the many modes of thinking it requires.

The chosen project was by Birgit Õigus. The project was originally given the Estonian name Ruup and has later become known as Forest Megaphones to the international community. The choice was not easy. There were many great concepts, but Birgit's had a clarity to it that decided the final vote. It's an almost self-explanatory idea that develops the recognisable symbol of a megaphone into a diverse spatial experience. The installation of three architectonic objects in the vast forest creates an anchor point for the mind and functions as an attention amplifier. It reminds us to listen to the sounds of the forest. It reminds us to look: at the details as seen framed by the narrow end of each megaphone as well as the 'big picture' as framed by the wide end. It creates pockets of familiarity in nature by being expressively yet simply geometric and symmetric – a reference to abstract thinking, the essence of being human.

See on paljutähenduslikult, ent samas lihtsakoeliselt geomeetiline ja sümmeetriline, viidates sel moel inimeseks olemise tuumale – abstraktsele mõtlemisele.

Projekti lõppesitlus oli seekord eksitav nimetus, sest selleks ajaks oli läbi käidud kõigest pool teed. Tudengitel, kellest igaüks oli näinud oma projekti kallal vaeva, tuli nüüd pista rinda hoopis uute raskustega: tegutseda meeskonnana ja valmistada paberil olevate jooniste põhjal midagi käegakatsutavat. Kui esimesel õppeaastal oli üliõpilasi ühendavaks

teguriks asjaolu, et kõik tegelesid omaette ühe ja sama ülesandega, siis nüüd tuli omavahelised suhted tööülesannete jaotusest lähtudes uuesti või täiendavalt piiritleda. Ehk võib selle panna peadpöörivalt mitmekülgse kooliaasta või hoopis meeskonnavaimu arvele, millega on see kursus algusest peale silma paistnud, kuid projekti järgmine etapp kulges suuremate raskusteta.

Puidutöökoja meistri Avo juhendamisel said tudengid valmis kolm töötlemata lehisest kõlakoda. Esmalt valmis

The final presentation, in this case, was a misleading title for an event that was merely a half-way marker. The students, who had developed their projects individually, were now facing new challenges of an entirely different kind – working as a group and producing something in reality on a 1:1 scale. Relationships that had formed during their first study year mainly on the basis of having to face the same tasks individually were redefined, or

additionally defined, on the basis of workflow organisation. Maybe it was the dizzyingly diverse school year, maybe it was the comradery that seemed to be there from the beginning, but the group tackled the next stage of the studio without major difficulties.

Under the guidance of the wood workshop master Avo, the students produced the three objects out of untreated larch. They built the inner structure and

tugikonstruktsioon, seejärel kaeti see nii seest kui ka väljast laudisega. Ehitustööd tehti sisearhitektuuri osakonna hoovis Tallinna vanalinnas ning valmis ruuporid toimetati veoautoga nende päriskoju Lõuna-Eestis.

Installatsiooni avaüritust ning sellele eelnevaid ja järgnevaid nädalaid võib võrrelda kiirkursusega meediasuhtluse ja suhtekorralduse alal: kuidas esitleda projekti nii sõnas kui ka pildis, kellega suhelda, milliseid sündmusi korraldada? Kui kiiresti levib internetis teave projekti

kohta? Kui kaugele see jõuab? Kuidas võidakse seda täiesti uut moodi või ka vääriti tõlgendada? Kuidas tutvustada ruumilisi ideid eri sihtrühmadele? Küsimusi ja kogemusi tuleb aina juurde. Kurssusel on juba järgmine ülesanne: kuidas luua idufirma.

clad it on the inside and outside with wooden boards. The construction was carried out in the courtyard of the interior design department in Tallinn Old Town and the finished objects were transported by truck to the site in Southern Estonia.

The opening event of the installation, and the preceding and following weeks, were a crash-course in media and public relations: how to present a project in words and in pictures, who to talk to, what

kind of events to prepare. How fast does information about a project travel on the internet? How far is its reach? In which ways does its meaning get distorted or re-interpreted? How can spatial ideas be explained to different audiences? The questions and the knowledge keep pouring in. Next up for the team – learning how to start a start-up.

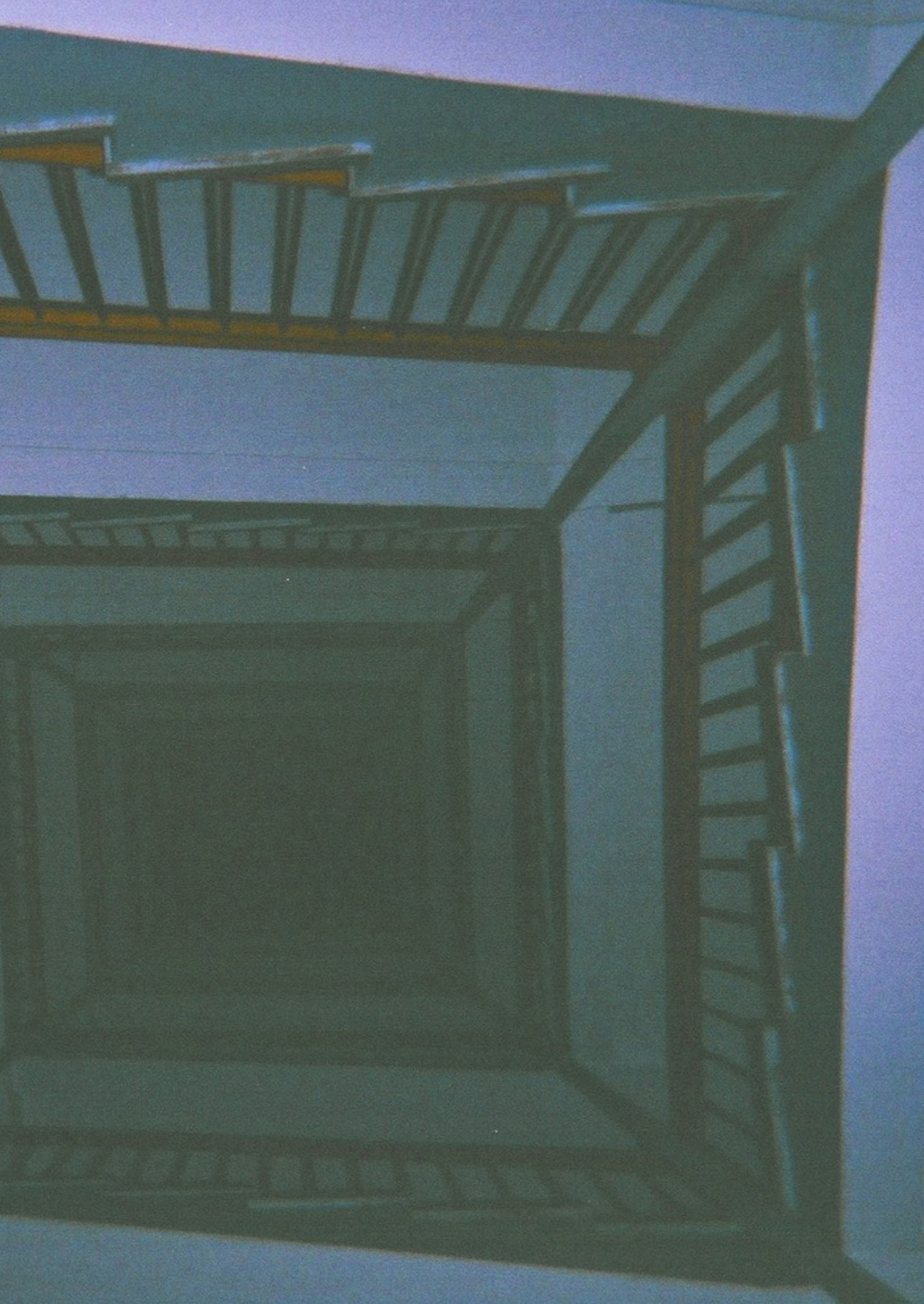
Kadri Klementi on arhitektuuribüroo b210 arhitekt, arhitektuuriõpetaja ja MTÜ Ruumiharidus arhitektuurikooli üks asutaja. Ta peab heade kolleegidega kahasse mitut projektipõhist ametit, olles näiteks hiljuti Eesti Arhitektide Liidu aastanäituse „Mängiv inimene. Kaheksa visiooni lasteaiaarhitektuurist“ kuraator ja liikumisharjumusi toetavat koolikeskkonda selgitava teaviku koostaja. Kadri on õppinud Gerrit Rietveldi Akadeemias Amsterdams ja Eesti Kunstiakadeemias.

www.b210.ee

Kadri Klementi is an architect and an architecture teacher. She is one of the founders of the Arhitektuurikool and office b210. Along with her good colleagues, she holds positions on a number of projects, serving recently as the curator of the Estonian Architects Union's *Eight Visions of Preschool Architecture* and editing a booklet for designing school environments that support an active school day. Kadri was educated at the Gerrit Rietveld Academy in Amsterdam and the Estonian Academy of Arts.

www.b210.ee

Ruumiline sekkumine

Sisearhitektuur on välja murdnud tubastest piiridest ning mõjutab nii linnaruumi kui ka maailmapilti – ruumi mõju inimesele ja inimese mõju ruumile on teemadena sisearhitekti vaateväljal ja töölaual ka siis, kui ruumiline sekkumine on marginaalne. Kuidas mõjutab ruum inimest ja inimene ruumi, millised ruumilised sekkumised meid inspireerivad? Siit saab otsida ja leida koha ja tegevuse koosmõjul tekkivaid varjatud seoseid ehk seda, millistel paikadel on eeldusi kujuneda kohtumispaikadeks.

Tšiili päritolu New Yorgi kunstniku ja arhitekti Alfredo Jaari kunstiprojektid on ülikriitilised sekkumised sotsiaalsel ja/või poliitilisel pinnal. Kohaliku kogukonna kaasamise ilmekas näide on tema projekt, mis valmis uue kunstimuuseumi avamise puhul ühes Kesk-Ameerika väikelinnas. Kunstnik, olles suhestunud kohapeal linnakese olustikuga, mõistis, et uus kunstimuuseum ei ole üldse see, mida inimesed tegelikult ootavad. Hoone rajamiseks valitud asukohale – vangla kõrvale – olid kohalikel settinud hoopis teised ootused jalgpalliplatsi näol. Jaar jagas kohalikele elanikele välja ühekordsed fotokaamerad, palus neil nädala jooksul pildistada ümbritseva igapäevaelu seiku omal vabal valikul ning tuua kaamerad seejärel tagasi.

Spatial Intervention

Interior architecture has broken through its indoor boundaries and is already influencing urban space and worldviews – interior architects find they have to think and deal with the ways in which space affects people, and people's influence on space, even when the spatial intervention is merely marginal. How does space affect people: How do people influence space? What kinds of spatial interventions inspire us? Hidden associations co-shaped by place and activity can be sought and found here – in other words, what places have potential to become meeting places.

The Chilean-born New York-based artist and architect Alfredo Jaar's art projects are hyper-critical interventions on a social and/or political footing. A project he completed for the opening of a new art museum in a small town in Central America was a vivid example of engagement of a local community. After getting a feel for life in the small town by spending time there, the artist realised that the new art museum wasn't the thing locals were actually looking forward to. The locals had different expectations as to the location chosen for the building, which was next to a prison. For one thing, they wanted to see a football pitch there. Jaar handed out disposable cameras to the local inhabitants and asked them to take pictures of the life around them during one week and return the cameras afterwards.

Ehkki muuseumi esindajad ei uskunud idee realiseerumisse, laekusid pooled kaamerad siiski tagasi hulga huvitava fotomaterjaliga. Kunstnik tegi nende seast oma valiku ja raamis näituse jaoks suurendatud fotod. Mõistagi tuli muuseumi avamisele palju kohalikke inimesi oma pilte uudistama. Kogukond oli aktiveerunud ja neil oli tekkinud suhtlus institutsiooniga.

Sarnast võtet kasutati SISU „Ruumilise sekkumise“ näituse puhul, kui sümposiumi avamisel jagati osalejatele välja 30 ühekordset fotokaamerat, viidates Alfredo Jaarile. Lektoreid ja publikut kutsuti üles uitama linnaruumis ringi ning jäädvustama inimeste ruumilisi sekkumisi, et saada teada, milliste loominguliste või käepäraste vahenditega püüab inimene ümbritsevat miljööd mõjutada. Pildistamiseks oli aega poolteist päeva (ja ööd). Kokku koguti 17 filmirulli põnevate ülesvõtetega mitmekesiste vaatenurkade alt, millest valik projitseeriti näitusena Kultuurikatla silikaatseinale viimase õhtu aiapeol.

Siinne fotovalik on vaid väike osa neist linnaruumi arhitektuursetest jäädvustustest, millest moodustub omanäoline tervik

ning kus on enamasti ka selgelt loetav elanike ruumiline sekkumine. Fotode autorid ei ole teada, ent siiski on piltidel tunnetatav jäädvustaja kohalolu ja tema kui uudishimuliku jälgija vaatenurk.

Although the museum people didn't think the plan would work, half of the cameras did come back, along with an immense trove of interesting photographic material. The artist made a selection of photos to enlarge and frame for the exhibition. Naturally, a great many local residents came to the museum hoping to see their pictures. The community had become active and developed interaction with the institution.

A similar technique was used for SISU's *Spatial Intervention* exhibition, where 30 disposable cameras were handed out to participants at the symposium opening, with reference to Alfredo Jaar. The lecturers and the public were called on to wander around the city and capture people's spatial interventions to learn what creative or available means people tried to influence their environment. They had one and one-half days (and nights) to take their pictures. A total of 17 'rolls' of fascinating shots from diverse viewpoints came in, of which a selection were projected on the silicate wall of the Culture Hub at a garden party exhibition.

The selection of photographs here is just a small part of the urban architecture captures. They do add to up to a distinctive whole, and spatial intervention of some type can be clearly discerned in most of them. The identities of the photographers aren't known, but their presence can be sensed clearly – it's the perspective of a curious onlooker.

170

SISU—LINE #2 B

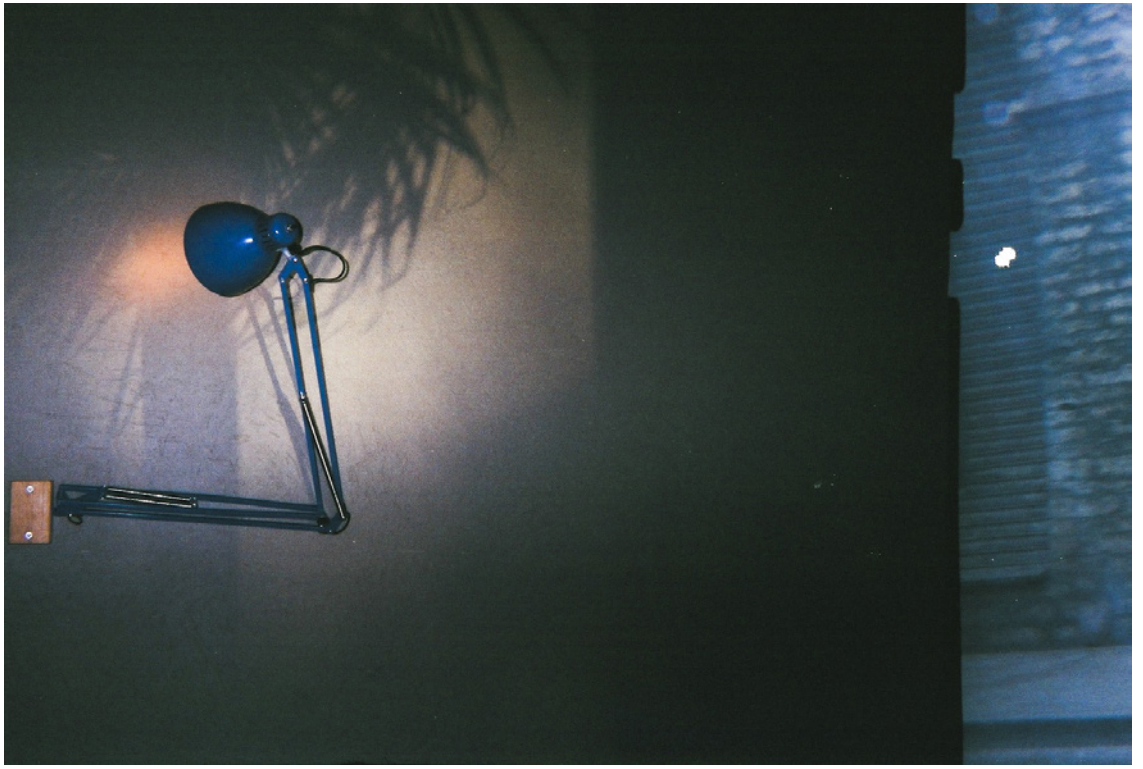

SISU—LINE #2 B

OTSIN SARNAST
BÄSTIKAT NAIST.

ISE OLEN VEITS
UJE JA TÖÖL
EI KÄI.

56 750 776

MADIS.

KUKKUTUS EI AEGU!

04.06.2013

Tüüne-Kristin Vaikla on sisearhitekt, keda huvitab ruumi sotsiaalne ja kunstiline mõõde. Ta on Eesti Kunstiakadeemia doktorant ja ruumiprojektide juhendaja mitmes Eesti ülikoolis, rahvusvaheline kogemus pärineb RMIT Melbourne'i ülikoolist külalisõppejõu ja –teadurina. 2015 valiti ta Euroopa Sisearhitektide Liidu (ECIA) juhatusesse, kuulub Eesti Sisearhitektide Liidu (ESL) nõukotta ning on arhitektuuriajakirja MAJA kuratooriumi liige. Tüüne-Kristin on Veneetsia 13. arhitektuuribiennaali Eesti ekspositsiooni kuraator ja SISU sümposiumi kuraator Tallinnas. 2014. aastast on ta sisearhitektuuri teoreetilise ajakirja SISU—LINE peatoimetaja. Vaikla Studio asutaja ja partner.

www.vaiklastudio.ee/tuune-kristin

Tüüne-Kristin Vaikla is an interior architect who explores the social and artistic dimensions of space. She is a PhD candidate at the Estonian Academy of Arts and the supervisor of transdisciplinary projects at several Estonian universities. She gained international experience at RMIT Melbourne as a lecturer and research fellow. In 2015 she was elected to the board of the European Council of Interior Architects (ECIA). Tüüne-Kristin is the curator of the Estonian exhibition at the 13th Venice Architecture Biennale and the SISU symposium in Tallinn. Since 2014, she has served as editor in chief of SISU_LINE interior architecture research journal and holds a seat on the advisory board of Estonian architectural review MAJA. She is founder and designer at Vaikla Studio.

www.vaiklastudio.ee/tuune-kristin

B

Sisearhitektuuri ajakiri
SISU—LINE #2 põhineb sisearhitektuuri
sümposioonil SISU 2015:
Ruumimõju. The Impact of Space
27.–30.05.2015, Tallinn

Väljaandja
Eesti Sisearhitektide Liit

Peatoimetaja
Tüüne-Kristin Vaikla

Kolleegium
Edina Dufala-Pärn (Eesti Kunstiakadeemia)
Jüri Kermik, PhD (Brightoni Ülikool)
Martin Melioranski (Eesti Kunstiakadeemia)
Triin Ojari (Eesti Arhitektuurimuseum)

Graafiline disain
Stuudio Stuudio

Tõlkijad, keeleteoimetajad
Päevakera OÜ
Eva Närepea, PhD

Kontakt
Kairi Rand, kairi@esl.ee
Rüütli 4, 10130 Tallinn, Eesti
Tel +372 646 4056
info@esl.ee

Trükikoda
Tallinna Raamatutrükikoda

ISSN 2382-9397

LINE 2

The Journal of Interior Architecture Research
SISU—LINE #2 is based on Interior Architecture
Symposium SISU 2015:
Ruumimõju. The Impact of Space
27.–30.05.2015, Tallinn

Publisher
Estonian Association of Interior Architects

Editor-in-chief
Tüüne-Kristin Vaikla

Editorial Board
Edina Dufala-Pärn (Estonian Academy of Arts)
Jüri Kermik, PhD (University of Brighton)
Martin Melioranski (Estonian Academy of Arts)
Triin Ojari (Estonian Architecture Museum)

Graphic Design
Stuudio Stuudio

Translators, Proofreaders
Päevakera OÜ
Eva Närepea, PhD

Contact
Kairi Rand, kairi@esl.ee
Rüütli 4, 10130 Tallinn, Estonia
Tel +372 646 4056
info@esl.ee

Printed by
Tallinn Book Printers

ISSN 2382-9397

EESTI KULTUURKAPITAL

EESTI SISEARHITEKTIDE LIIT
ESTONIAN ASSOCIATION OF
INTERIOR ARCHITECTS